

คู่มือ

การเสริมสร้างวินัยนักเรียน
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านความรับผิดชอบ
และการตรงต่อเวลา

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 43/2561
ISBN 978-616-270-176-4

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือ

การเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเสริมสร้างวินัยให้กับคนในชาติ จำเป็นจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพราะเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ การสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของคนไทย สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างวินัยปลูกฝังความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การมีจิตอาสา เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต เคารพกติกาของสังคมและเคารพสิทธิของผู้อื่นให้เยาวชนไทยเติบโตเป็นคนไทยที่สมบูรณ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบายการศึกษา เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้สนับสนุนให้นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา” ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของนักเรียนในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำหรับเอกสาร คู่มือการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๕ โรงเรียน ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวินัย โดยใช้กระบวนการและวิธีที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งสถานศึกษาสามารถปรับกิจกรรม เนื้อหาในการเสริมสร้างวินัยได้ตามความต้องการของตนเอง รวมทั้งสามารถปรับเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ เกณฑ์พิจารณาที่เหมาะสม ในการเสริมสร้างวินัยที่สอดคล้องกับบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

สำนักงานฯ คาดหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัย ประพฤติปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ขอขอบคุณคณะนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนในการดำเนินการให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วง จนสามารถเผยแพร่ไปยังสถานศึกษาและสาธารณชนในวงกว้าง

(นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์)

เลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำคณะผู้วิจัย

ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา ถือเป็นวินัยสำคัญที่คนไทยควรถูกปลูกฝังในมนโสนำนี้กสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะแหล่งบ่มเพาะปัญญาชนไปเป็นปัญญาชาติ ให้ถึงพร้อมด้วยภูมิรู้คู่ภูมิธรรม จึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมวินัยด้าน “ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา” เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักเห็นคุณค่าของวินัยดังกล่าว การมีรูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นบุคคลที่มีวินัย เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขอันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงได้ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาขึ้นและจัดทำคู่มือการเสริมสร้างวินัยฯ ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา เพื่อให้การดำเนินการเสริมสร้างวินัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้าใจถึงแนวคิด ตลอดจนแนวทางในการเสริมสร้างวินัย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะทำให้ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

คณะผู้วิจัย

คำชี้แจง

คู่มือการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัย โดยใช้กระบวนการและวิธีการที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง รายละเอียดของคู่มือการเสริมสร้างวินัยเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 จะอธิบายถึงความหมาย แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน พร้อมทั้งเงื่อนไขความสำเร็จ

ตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอภาพจำลองรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียน องค์ประกอบของรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมาย (Goal) 2) บริบท (Context) 3) ปัจจัยนำเข้า (Input) 4) กระบวนการเสริมสร้างวินัย (Process) 5) ผลผลิต (Output) และ 6) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

ตอนที่ 3 อธิบายกลไก/วิธีการ/กระบวนการในการเสริมสร้างวินัย ซึ่งจะมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การวางแผนเสริมสร้างวินัย 3) การร่วมกันลงมือปฏิบัติ 4) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ

ทั้งนี้การนำรูปแบบไปใช้จำเป็นจะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบให้ชัดเจนก่อน แล้วทำความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานแต่ละองค์ประกอบหลัก โดยสถานศึกษาสามารถปรับกิจกรรม เนื้อหาในการเสริมสร้างวินัยได้ตามความต้องการจำเป็นของตนเอง รวมทั้งสามารถปรับเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ เกณฑ์พิจารณาที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(3)
คำชี้แจง	(5)
ตอนที่ 1 ความหมาย และแนวคิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	2
ความหมาย	2
แนวคิด	4
วัตถุประสงค์	6
เงื่อนไขความสำเร็จ	6
ตอนที่ 2 รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา	7
ภาพจำลองรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัย	7
องค์ประกอบของรูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัย	9
องค์ประกอบที่ 1 : เป้าหมาย (Goal)	9
องค์ประกอบที่ 2 : บริบท (Context)	9
องค์ประกอบที่ 3 : ปัจจัยนำเข้า (Input)	9
องค์ประกอบที่ 4 : กระบวนการเสริมสร้างวินัย (Process)	12
องค์ประกอบที่ 5 : ผลผลิต (Output)	13
องค์ประกอบที่ 6 : การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)	14
ตอนที่ 3 กลไก/วิธีการ/กระบวนการในการเสริมสร้างวินัย	15
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	16
ขั้นที่ 2 การวางแผนเสริมสร้างวินัยนักเรียน	22
ขั้นที่ 3 การร่วมกันลงมือปฏิบัติ	30
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ	31
บทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างเสริมสร้างวินัย	35
เอกสารอ้างอิง	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ตัวอย่างใบงานการเตรียมความพร้อมในการเสริมสร้างวินัย	
● ใบงาน 1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่เสริมการสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	37
● ใบงาน 2 วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัย ด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา ที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	37
● ใบงานที่ 3 ตารางวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย	38
● ใบงาน 4 (สำหรับครู) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา	38
● ใบงาน 4 (นักเรียน) แผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	39
ตัวอย่างแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย	
● ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัย	40
● ตัวอย่างโครงการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ	43
● ตัวอย่างโครงการเสริมสร้างวินัยด้านการตรงต่อเวลา	44
● ตัวอย่างกิจกรรมการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อ การเสริมสร้างวินัยนักเรียน	45
ตัวอย่างเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล	
● แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบฯ (สำหรับผู้บริหาร)	46
● แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบฯ (สำหรับครู)	47
● แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบฯ (สำหรับนักเรียน)	48
ตัวอย่างเครื่องมือประเมินสำหรับครูประเมินนักเรียน	
● แบบสังเกต การมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียน (สำหรับครูประจำชั้น)	49
● แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน	49
● แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน	50
● แบบบันทึกการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ	51
● แบบบันทึกการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตัวอย่างเครื่องมือประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง	
● แบบประเมินพฤติกรรมการณ์วินัยด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา (สำหรับนักเรียน)	53
● แบบประเมินพฤติกรรมการณ์วินัยด้านความรับผิดชอบ (ต้นฉบับสำหรับครู)	55
● แบบประเมินพฤติกรรมการณ์วินัยด้านความรับผิดชอบ (ต้นฉบับสำหรับนักเรียน)	60
● แบบประเมินพฤติกรรมการณ์วินัยด้านการตรงต่อเวลา (ต้นฉบับสำหรับครู)	63
● แบบประเมินพฤติกรรมการณ์วินัยด้านการตรงต่อเวลา (ต้นฉบับสำหรับนักเรียน)	66

“...คนที่มิระเบียบวินัยนั้น
เป็นผู้ที่เข้มแข็ง
เป็นผู้ที่หวังดีต่อตนเอง
เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต
การปฏิบัติด้วยความมิระเบียบวินัย
การปฏิบัตินั้นสำเร็จ...”

พระราชดำรัสพระราชทานแก่นักศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ จ.สงขลา
เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2524

ตอนที่ 1

ความหมาย และแนวคิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ความหมายของวินัย

วินัย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 1077) หมายถึง ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ

กรมวิชาการ (2542, หน้า 21) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่น มีความสุขความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, หน้า 20) ให้ความหมายวินัย หมายถึง คุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระบบระเบียบ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม

ความหมายของวินัยนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 19-21) ได้กำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ โดยได้ให้นิยามของคำว่า มีวินัย และผู้มีวินัย ดังนี้

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

มีวินัยในตนเอง คือ ประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผนอย่างสม่ำเสมอ

การมีวินัยในสังคม คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความรับผิดชอบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กระทบกระทั่งกัน ทำให้ ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัดของการมีวินัยของนักเรียน คือ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ของการมีวินัยของนักเรียน ได้แก่

- 1) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
- 2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน

ความหมายของวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

การมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะ/พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

วินัยด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ตลอดจนยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม

รับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ 1) แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ 2) รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3) ขยันรับผิดชอบต่อการศึกษา 4) รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง 5) มีความอดทนเพียรพยายาม

รับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ 6) ช่วยทำงานบ้าน 7) เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง 8) ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว

รับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ 9) ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ 10) เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 11) เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

วินัยด้านการตรงต่อเวลา หมายถึง ความตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ทุกๆ เรื่อง ทั้งเรื่องกิจวัตรประจำวันของตัวนักเรียนเอง และความตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ได้แก่ 1) มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง 2) เข้าเรียนทันเวลา 3) เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา 4) ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด 5) เข้าห้องสอบตรงเวลา

- วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ได้แก่ 6) ไม่ผิดเวลานัด
7) เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา

แนวคิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

การเสริมสร้างวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ที่พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2524 ความว่า “ผู้คนที่มิระเบียบวินัยนั้น เป็นผู้ที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่หวังดีต่อตนเอง เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต การปฏิบัติด้วยความมีระเบียบ มีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ” ดังนั้นการเสริมสร้างให้คนไทยมีวินัยจึงเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทย นายกรัฐมนตรี (พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา) จึงได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนไทย คือ “มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่” สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดกับผู้เรียนในข้อที่ 1 ว่า “มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง” วินัยในตนเองเป็นการบังคับควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนจากการเรียนรู้และเป็นการยอมรับในคุณค่า โดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติ ซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นตามความตั้งใจ และตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ส่งผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีด้วย ดังผลการศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี” พบว่าการมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี (สัญญา มีชัย, 2549) และการศึกษาของ Duckworth และ Seligman (2005) ที่ศึกษา “Self-Discipline Outdoes IQ in Predicting Academic Performance of Adolescents” พบว่า การมีวินัย ในตนเองสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรัฐ เพนซิลวาเนียได้ ทั้งนี้เพราะวินัยในตนเองเป็นการบังคับ ควบคุม นักเรียนให้รู้จักปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ให้นักเรียนมีพฤติกรรม การเรียนที่ดีและเป็นไปตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ นอกจากนี้วินัยในตนเอง ยังเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เอื้อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่นเอาใจใส่ มีความพยายาม และสามารถบังคับควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง และตามระเบียบกฎเกณฑ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญโดยไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น และไม่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต นักเรียนที่มีวินัยในตนเองจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการ

ศึกษาของ ประดิษฐ์ ป้องเขต (2557, หน้า 84-85) ที่พบว่า การมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่าความรับผิดชอบส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเนื่องจาก ความรับผิดชอบ เป็นคุณสมบัติที่ดีที่มีต่อการปฏิบัติงานและพฤติกรรมการเรียนตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ และคณะ, 2544)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและนโยบายทางการศึกษามาโดยตลอดแล้วนั้น แต่ก็ยังพบปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบ แสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาวินัยนักเรียนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันยังคงมีปัญหาส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและคณะผู้วิจัย จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวินัยดังกล่าว โดยการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับกระบวนการที่จะนำไปสู่การสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีวินัย ภูมิใจไทย ไปสร้างชาติ ตามแนวคิด “STAR STEMS” ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย (นวรรตน์ รามสูต, 2560) โดย STAR ได้แก่ Student-คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ, Teacher-กระตุ้นความคิด กระตุ้นจินตนาการ แนะนำ กำกับ, Academic-บูรณาการสาระวิชา ความดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รับผิดชอบต่อ, Revolution-ทุกอย่างต้องปรับเปลี่ยน พลิกผันทันที และ STEMS เป็นการเรียนรู้แบบ Situation Based Learning : SBL พร้อมสอดแทรกเรื่องคุณธรรม ความเป็นไทยตลอดเวลา

ทั้งนี้การสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียนเพราะจะมีกระบวนการเรียนรู้ คิด อย่างมีเหตุผลตามลำดับพัฒนาการของวัย ทุกสถาบันในสังคมจึงมีบทบาทในการปลูกฝังการมีวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นทุกคนควรร่วมมือกันพัฒนาวินัยของนักเรียนภายใต้แนวคิด ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) (เรวณี ชัยเขวรัตน์, 2556) บทบาทและการจัดการศึกษาของครู จะต้องเปลี่ยนจากการเน้นที่การสอนของครู เป็นเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน และเปลี่ยนจากการเรียนของแต่ละบุคคล (Individual Learning) มาเป็นเน้นที่การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (Team Learning) รวมทั้งเปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขัน มาเป็นความร่วมมือหรือช่วยเหลือ แบ่งปันกัน โดยมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชนและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้เพื่อปรับปรุงโรงเรียนและตนเอง ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป ดังนั้นหากมีการพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีวินัย มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้าใจถึงหลักการ แนวทางในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ความสนใจและเต็มใจ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารและคณะครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทุกคนต้องตระหนัก และมั่นใจในคุณค่าและความสำคัญของการมีวินัย ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความศรัทธาเริ่มของคณะครูและการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นหลักสำคัญ
2. มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยอย่างต่อเนื่อง
3. กิจกรรม และโครงการเสริมสร้างวินัย ให้เป็นไปตามบริบทของโรงเรียน ต้องไม่เน้นการเพิ่มงบประมาณจากงบประมาณปกติ

ตอนที่ 2

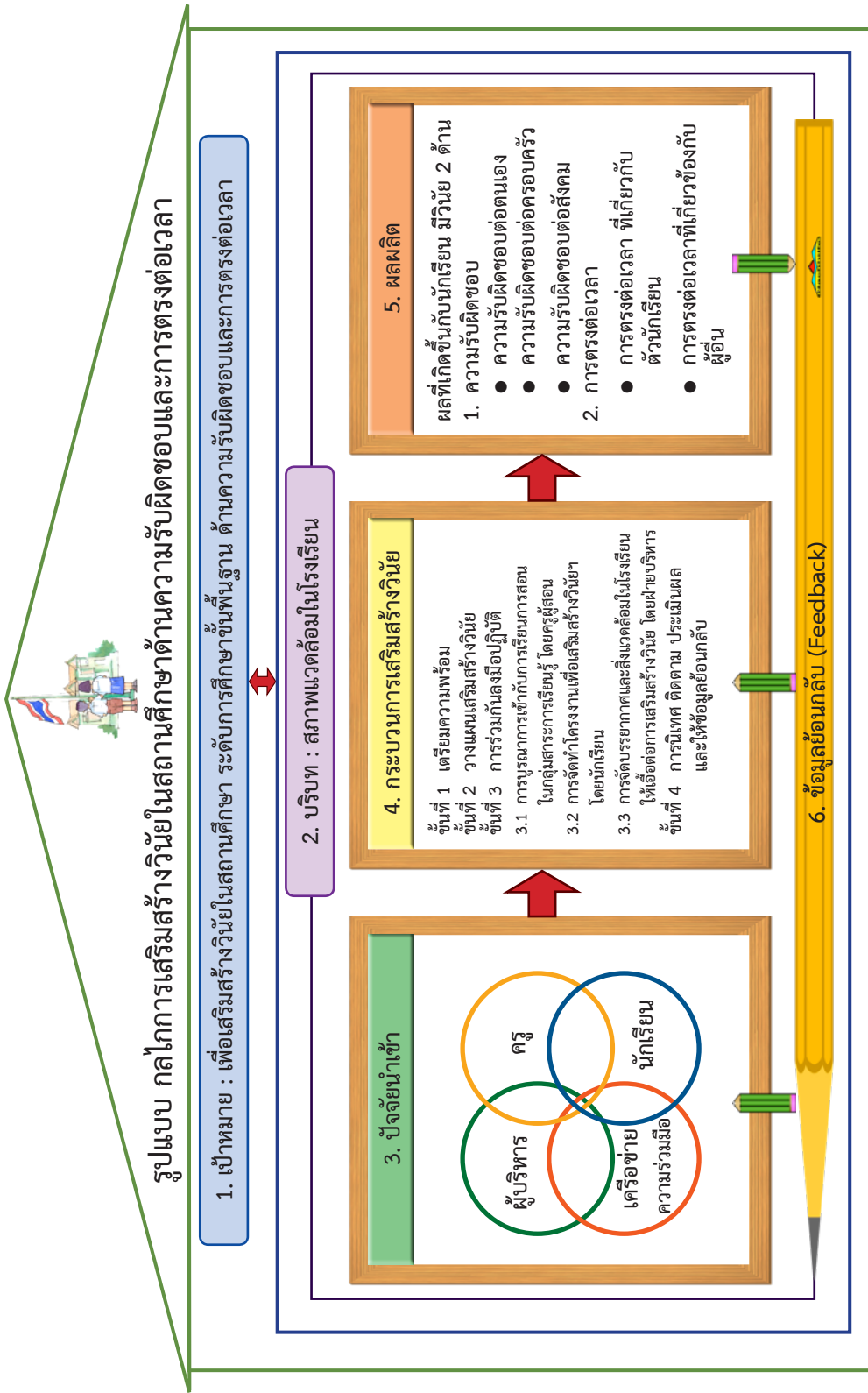
รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

ภาพจำลองรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

จากการวิเคราะห์ปัจจัยและตัวบ่งชี้ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา โดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การถอดบทเรียนแบบเล่าเรื่อง (Story Telling) จากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ การถอดบทเรียนความสำเร็จจากสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติดีด้านการส่งเสริมวินัย (Best Practice) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา คณะผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ได้ภาพจำลองรูปแบบที่ประยุกต์จากกรอบแนวคิดการทำงานเชิงระบบ (System Approach) เพื่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ , 2550, หน้า 3) ดังนี้

ภาพ 1 ภาพจำลองรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

องค์ประกอบของรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

องค์ประกอบที่ 1 : เป้าหมาย (Goal) เพื่อเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

องค์ประกอบที่ 2 : บริบท (Context) ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การสร้าง
บรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีวินัยของนักเรียน
ซึ่งเป็นบรรยากาศทั้งทางกายภาพและจิตใจของบุคลากรในโรงเรียน ดังนี้

- 1) โรงเรียนมีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา
- 2) ทุกคนในโรงเรียนให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่มีอคติต่อกัน
- 3) กิจกรรมในโรงเรียนเน้นความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
- 4) มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 : ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ผู้บริหาร 2) ครู
3) นักเรียน และ 4) เครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาด้านผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะ
ความรู้และความสามารถของผู้บริหารที่ควรมีในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ดังนี้

คุณลักษณะ ได้แก่

- 1) มีความรู้สึกที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) ความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้อื่น
- 3) ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัย

ความรู้ ได้แก่

- 4) มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 5) มีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย/แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 6) มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 7) มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน / จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียนการสอนได้

ความสามารถ ได้แก่

- 8) มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์/ปรัชญาที่เกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน
- 9) สามารถกระตุ้นและโน้มน้าวให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญในการพัฒนาวินัย
- 10) สามารถส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 11) ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัย
- 12) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 13) นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการทำโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาด้านครู หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ และความสามารถของครูที่ควรมีในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ดังนี้**คุณลักษณะ ได้แก่**

- 1) มีความรู้สึกที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) มีความเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ จุดหมาย เป้าหมายด้านการเสริมสร้างวินัย
- 3) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน
- 4) ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัยของนักเรียน

ความรู้ ได้แก่

- 5) มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน
- 6) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 7) มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 8) มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน / จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียนการสอนได้

ความสามารถ ได้แก่

- 9) มีความสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 10) สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 11) สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน / จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียนการสอนได้
- 12) มีความสามารถในการเสริมแรงนักเรียนให้มีวินัย

3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาด้านนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้เรียน ที่เมื่อมีลักษณะหรือพฤติกรรมดังกล่าวแล้ว จะทำให้การเสริมสร้างวินัยบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

- 1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย
- 2) เป็นผู้คิดกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง
- 3) เป็นผู้ลงมือทำกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง
- 4) เป็นผู้นำเสนอกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง
- 5) มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาด้านเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง ลักษณะของสถาบันต่างๆ ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา ครอบครัวยของนักเรียน ชุมชนโดยรอบ และสถาบันทางศาสนา ควรมีดังนี้

- 1) มีความเข้าใจวิสัยทัศน์ จุดหมาย เป้าหมายด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน
- 3) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน
- 4) มีความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

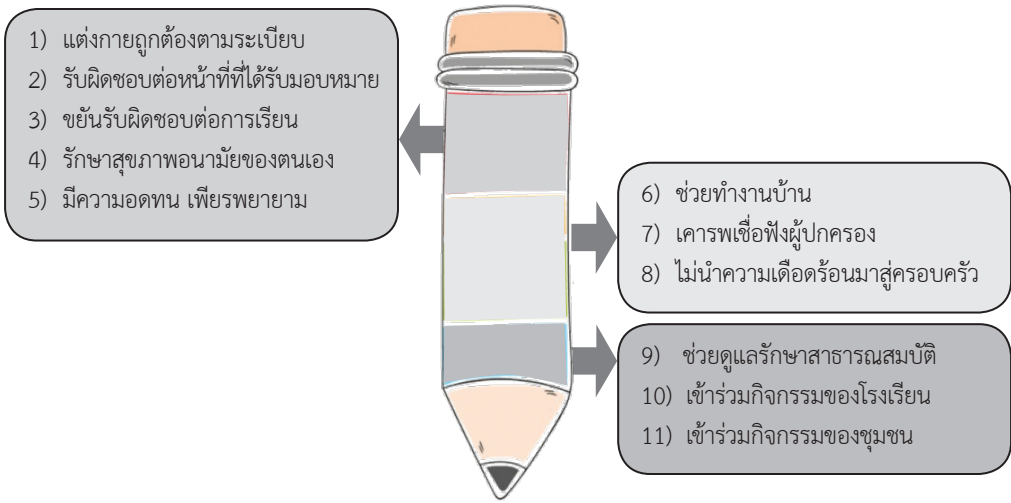
องค์ประกอบที่ 4 : กระบวนการเสริมสร้างวินัย (Process) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

องค์ประกอบที่ 5 : ผลผลิต (Output) คือ นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

การมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะ/พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

5.1 วินัยด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง ตลอดจนสั่งคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ตลอดจนยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม โดยมีตัวบ่งชี้ดังนี้

5.2 วินัยด้านการตรงต่อเวลา หมายถึง ความตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งเรื่องกิจวัตรประจำวันของตัวนักเรียนเอง และการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ได้แก่

- 1) มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง
- 2) เข้าเรียนทันเวลา
- 3) เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา
- 4) ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด
- 5) เข้าห้องสอบตรงเวลา

วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ได้แก่

- 6) ไม่ผิดเวลานัด
- 7) เมื่อเยี่ยมของแล้วส่งคืนตามเวลา

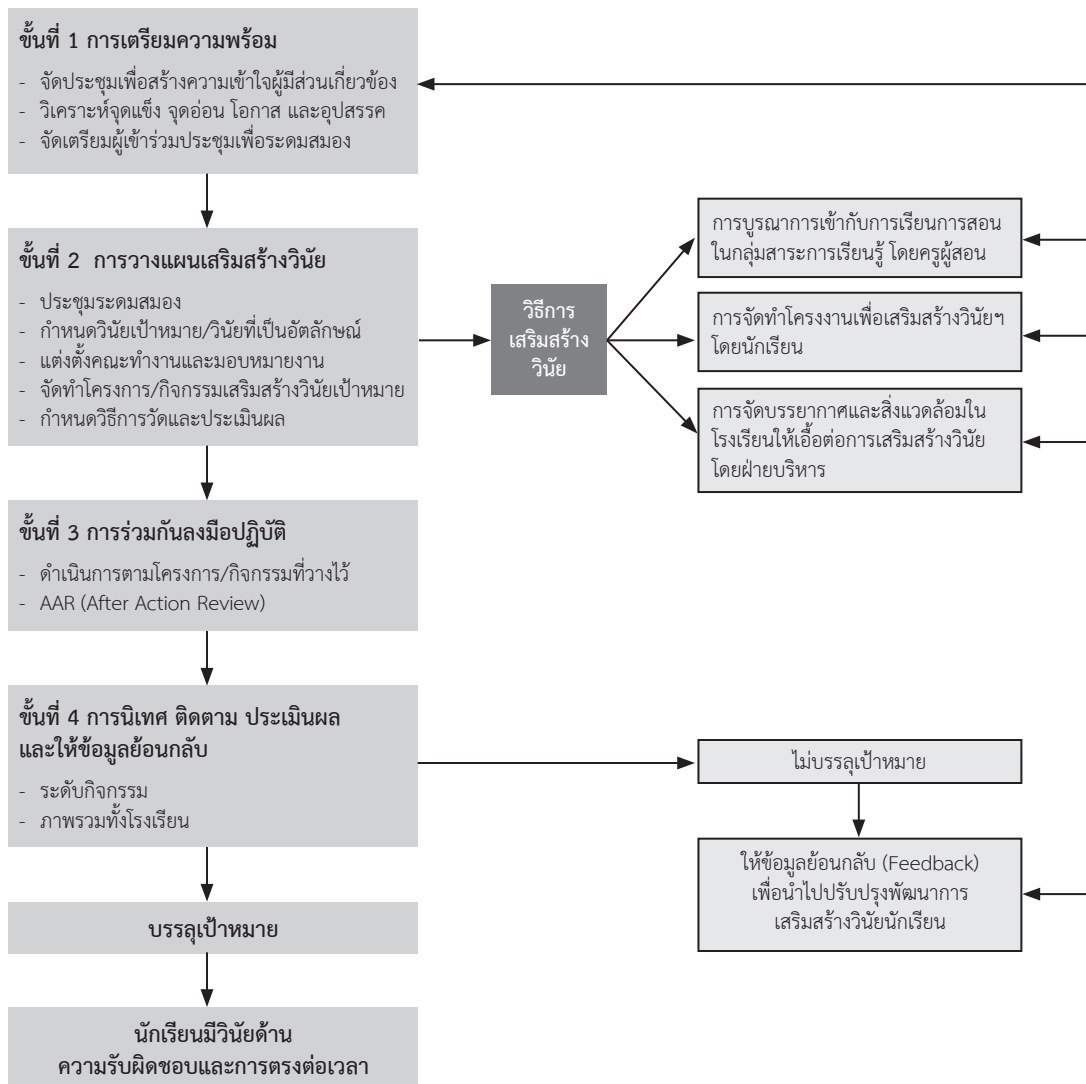
องค์ประกอบที่ 6 : การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือผลสะท้อนกลับ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

- 1) การให้ผลสะท้อนกลับเกี่ยวกับผลงานหรือผลผลิต (Output) ว่าผลงานที่ได้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เช่น นักเรียนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดมีความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2) การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการ (Process) ว่ากระบวนการที่ใช้ในงานมีข้อบกพร่องอย่างไร จะแก้ข้อบกพร่องของกระบวนการอย่างไร มีทางเลือกในเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้วยวิธีอื่นอีกหรือไม่
- 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) ว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียน เครือข่ายความร่วมมือ มีลักษณะตามที่ควรจะเป็นแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เป็นจะมีวิธีแก้ไขปรับปรุงอย่างไร
- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับบริบท (Context) ว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีลักษณะที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนแล้วหรือไม่ ถ้ายังจะมีวิธีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

ตอนที่ 3

กลไก/วิธีการ/กระบวนการในการเสริมสร้างวินัย

การดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมีขั้นตอนและรายละเอียดสำคัญ ดังแผนภาพ

การดำเนินการดังกล่าวคณะผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวปฏิบัติในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียนมาจากคู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม ของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558, หน้า 23-33) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1.1 จัดประชุมเพื่อให้สร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา ให้มีความตระหนักเข้าใจและเห็นความสำคัญในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (ภาพที่ 1 หน้า 8) ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย (Goal) บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการเสริมสร้างวินัย (Process) ผลผลิต (Output) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

1.2 ประชุมเพื่อระดมสมองเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน โดยจัดกลุ่มผู้เข้าประชุมที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในกลุ่มเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น 1) กลุ่มครู 2) ผู้บริหาร 3) ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา 4) กลุ่มนักเรียนแกนนำ เป็นต้น การพิจารณาจัดผู้เข้าประชุมแต่ละกลุ่มควรมีพื้นฐานหน้าที่ความรับผิดชอบใกล้เคียงกัน ทั้งเรื่องเกี่ยวกับปัญหาด้านวินัยที่ต้องการพัฒนา และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน นอกจากนี้ ขนาดของกลุ่ม ควรมีปริมาณที่ช่วยให้ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ในแผนงาน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยที่เสริมการสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา) และจุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้ง วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอกที่เอื้อให้โรงเรียนสามารถเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เช่น ผู้ปกครองต้องการให้ลูกหลานมีวินัย โรงเรียนจึงควรให้การปลูกฝัง เป็นต้น) และสภาพภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของโรงเรียน เช่น ปัญหาของชุมชนที่โรงเรียน/นักเรียนควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เป็นต้น รวมทั้ง พิจารณาทบทวน วิสัยทัศน์ ปรัชญาต่างๆของโรงเรียนด้วย เพื่อให้โรงเรียนรู้จักตนเอง และเลือกใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงของโรงเรียน โดยในการจัดประชุมโรงเรียนอาจกำหนดกิจกรรม ดังนี้

ตาราง 1 ตัวอย่างกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความเข้าใจ และวางแผนร่วมกันเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เวลา	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	สื่อ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
09.30 – 10.00 น.	บรรยายสร้างความเข้าใจ “โครงการวิจัยรูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา”	เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจเรื่องกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา	วิทยากรฉายสไลด์ PowerPoint และคลิปที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์การมีวินัย	PowerPoint คลิปที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์การมีวินัย คู่มือการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา	ผู้เข้าประชุมเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเสริมสร้างวินัย มีความตระหนักและเห็นความสำคัญ
10.00 - 10.30 น.	“วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา”	เพื่อให้ผู้เข้าประชุมสามารถระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	วิทยากรบรรยายเนื้อหา วิทยากรให้ผู้เข้าประชุมร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	PowerPoint ใบงานที่ 1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	ผู้เข้าประชุมสามารถระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา
10.45 - 12.00 น.	ปฏิบัติการ “การค้นหาวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน”	เพื่อให้ผู้เข้าประชุมสามารถค้นหาวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์	- วิทยากรบรรยายเนื้อหา - วิทยากรให้ผู้เข้าประชุมแบ่งกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้บริหาร/ครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มกรรมการสถานศึกษา/ตัวแทนผู้ปกครอง วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา และไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน พฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนอีก เช่น มาโรงเรียนสาย ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น หรือ ช่วยกันวิเคราะห์หาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียน พฤติกรรมที่ต้องการเห็นในโรงเรียน เช่น นักเรียนขยันศึกษาเล่าเรียน นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ นักเรียนช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิด	PowerPoint วิตทัศน์ ใบงาน 2 วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ใบงาน 3 ตารางวินัยเป้าหมาย และ พฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย	1. ผู้เข้าประชุมสามารถกำหนดวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนและระบุพฤติกรรมบ่งชี้ได้ 2. ผู้เข้าประชุมสามารถจัดทำตารางวินัยเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้

เวลา	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	สื่อ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
			<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและจัดกลุ่มความคิดเห็นให้เป็นเรื่อง ๆ แล้วสรุปความเข้าใจของที่ประชุมให้ตรงกัน - ค้นหาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการเสริมสร้างค้นหาวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหาที่อยากแก้ หรือพฤติกรรมที่จะใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่ยากเห็นอยากทำ เช่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบต่อการเรียน เชื่อฟังผู้ปกครอง ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว ช่วยดูแลรักษา สาธารณสมบัติ เป็นต้น - จัดกลุ่ม “พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย” ให้เป็นเรื่อง ๆ โดยรวบรวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยที่ได้จากการระดมสมอง แล้วนำมาจัดกลุ่มเลือกกลุ่มที่มีความหมายใกล้เคียงกันไว้ด้วยกันกรณีมีคำศัพท์แตกต่างกันหลากหลาย ควรหาหรือในที่ประชุม และให้เลือกใช้คำศัพท์ที่มีความเข้าใจตรงกัน ไม่ต้องตีความ - จัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย โดยให้ที่ประชุมร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการทำก่อนหลัง - กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย โดยนำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายมา 		

เวลา	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	สื่อ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
			<p>วิเคราะห์และจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข้อปฏิบัติของครู ผู้บริหาร และนักเรียน เป็นต้น ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละข้อ จะใช้เป็นตัวชี้วัดที่แสดงความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในโรงเรียน หรือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น มากน้อยระดับไหน อย่างไร โรงเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ โดยมุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ในกลุ่มเป้าหมายใด จำนวนเท่าไร และเป้าหมายเชิงคุณภาพ โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน โดยนำเสนอผลประชุมระดมสมองในส่วนของวินัยเป้าหมาย และ พฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทุกคนที่เข้าประชุมมีความเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดเป็นนโยบาย/ข้อตกลงว่าจะนำมาปฏิบัติด้วยกัน โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของตาราง - ตัวแทนกลุ่มนำเสนอตาราง ผังความคิด (Mind Map) จากนั้นวิทยากรและผู้เข้าประชุมร่วมกันวิพากษ์ 		

เวลา	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	สื่อ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
13.00 - 15.45 น	แนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา - การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยครูผู้สอน - การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน - การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยโดยกลุ่มผู้บริหาร	เพื่อให้ผู้เข้าประชุมสามารถวางแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใน 3 แนวทาง คือ 1. การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. โครงการเสริมสร้างวินัย 3. การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	- วิทยากรบรรยายเนื้อหา - วิทยากรให้ผู้เข้าประชุมแบ่งกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้บริหาร/ครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มกรรมการสถานศึกษา/ตัวแทนผู้ปกครอง วางแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยนำปัญหาจากใบงานวิเคราะห์ปัญหา และใบงานตารางวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มาเลือกจัดทำแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผังความคิด (Mind Map) จากนั้นวิทยากรและผู้เข้าประชุมร่วมกันวิพากษ์	PowerPoint ใบงาน 4 แผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	1. ผู้เข้าประชุมเข้าใจถึงแนวทางการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใน 3 แนวทาง คือ การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โครงการเสริมสร้างวินัย การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย 2. ผู้เข้าประชุมสามารถวางแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนได้
15.45 - 16.15 น.	แนวทางการนิเทศติดตาม และประเมินผล	เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจแนวทางการนิเทศติดตาม และประเมินผล การเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา	วิทยากรฉายสื่อ PowerPoint	PowerPoint	1. ผู้เข้าประชุมเข้าใจแนวทางการนิเทศติดตาม และประเมินผล การเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา 2. ผู้เข้าประชุมมีแรงจูงใจในการริเริ่มการเสริมสร้างวินัย

หมายเหตุ : วิทยากรอาจจะเป็นครูในโรงเรียนหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกโรงเรียน ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหาร (ตัวอย่างใบงานฯ แสดงในภาคผนวก หน้า 37-39)

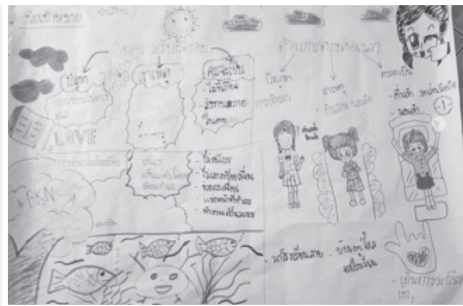
ภาพกิจกรรมการสร้างความเข้าใจและวางแผนร่วมกันเสริมสร้างวินัย

กิจกรรมผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกัน “วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา”

กิจกรรม ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันปฏิบัติการ
ค้นหาวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การวางแผนเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2.1 ประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมสมอง ในการขับเคลื่อนรูปแบบ

2.2 ร่วมกันวางแผน แต่งตั้งและมอบหมายงานให้มีคณะทำงานรับผิดชอบ ในการวางแผน จัดทำโครงการ/กิจกรรม การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และ การปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ โดยอาจมีวาระการทำงาน 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษา

2.3 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

การวางแผนเสริมสร้างวินัย อาจเริ่มจากการกำหนดวินัยเป้าหมาย และวินัยที่เป็น อัตลักษณ์ของโรงเรียน ซึ่งก็คือ ความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา โดยจัดประชุมระดมสมอง จะเลือกใช้กิจกรรมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือประชุมอภิปราย หรือ ฯลฯ ก็ได้ และ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบและการ ตรงต่อเวลา ที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน พฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นใน โรงเรียนอีก เช่น มาโรงเรียนสาย ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น หรือ ช่วยกัน วิเคราะห์หาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียน พฤติกรรมที่ต้องการเห็นในโรงเรียน เช่น นักเรียน ขยันศึกษาเล่าเรียน นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ นักเรียนช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิด ดังนี้

คำถาม : ในโรงเรียนนี้มีปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอะไรบ้างที่ยากแก่ หรือ ในชุมชนของเรามีปัญหามีอะไรบ้าง ที่เราควรมีส่วนร่วมในการแก้ไข

2. รวบรวมและจัดกลุ่มความคิดเห็นให้เป็นเรื่อง ๆ แล้วสรุปความเข้าใจของที่ประชุม ให้ตรงกัน

3. ค้นหาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการเสริมสร้าง โดยใช้ข้อมูล ความคิดเห็นของที่ประชุม (ตามข้อ 1 และ ข้อ 2) ขอให้ที่ประชุมร่วมกันค้นหาวิธีการที่จะใช้แก้ ปัญหาที่ยากแก่ หรือพฤติกรรมที่จะใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่ยากเห็น อยากทำ เช่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบต่อการเรียน เชื้อเพลิงผู้ปกครอง ไม่นำ ความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เป็นต้น

4. จัดกลุ่ม “พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย” ให้เป็นเรื่อง ๆ โดยรวบรวม รายการที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยที่ได้ จากการระดมสมอง แล้วนำมาจัดกลุ่ม เลือกรุ่นที่มีความหมาย ใกล้เคียงกันได้ด้วยกันกรณีมีคำศัพท์ แตกต่างกันหลากหลาย ควรหาหรือในที่ประชุม และให้เลือกใช้ คำศัพท์ที่มีความเข้าใจตรงกัน ไม่ต้องตีความ

5. จัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย โดยให้ที่ประชุมร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการทำก่อนหลัง

6. กำหนดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายให้เป็นที่ทราบทั่วกัน กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยในด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา ที่ทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยการคิดวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น เป็นพฤติกรรมที่เสริมสร้างให้เกิดวินัยที่ดีของโรงเรียน และสามารถใช้เป็นหลักในแก้ปัญหาส่วนใหญ่ของโรงเรียนได้

7. กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย โดยนำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายมาวิเคราะห์และจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข้อปฏิบัติของครู ผู้บริหาร และนักเรียน เป็นต้น ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละข้อ จะใช้เป็นตัวชี้วัดที่แสดงความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในโรงเรียน หรือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น มากน้อยระดับไหน อย่างไร โรงเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ โดยมุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในกลุ่มเป้าหมายใด จำนวนเท่าไร และเป้าหมายเชิงคุณภาพ โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นต้น

8. กำหนดนโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน โดยนำเสนอผลการประชุมระดมสมองใน ส่วนของวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทุกคนที่เข้าประชุมมีความเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดเป็นนโยบาย/ข้อตกลงว่าจะนำมา ปฏิบัติด้วยกัน โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วินัยเป้าหมาย	พฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติ (จำแนกตามกลุ่ม)		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
ความรับผิดชอบ	- ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความรับผิดชอบ ฯลฯ	- สอนให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ฯลฯ	- รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ฯลฯ
การตรงต่อเวลา	- ประชุมตรงเวลา ฯลฯ	- เข้าสอนตรงเวลา ฯลฯ	- มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ฯลฯ

9. วางแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใน 3 แนวทาง คือ

- 1) การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอน
- 2) การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน
- 3) การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเสริมสร้าง

วินัย โดยฝ่ายบริหาร โดยโรงเรียนสามารถดำเนินการตามแนวทางต่อไปนี้

9.1 การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แนวทางในการดำเนินการ มี 2 แนวทาง ดังนี้ (สมเกียรติ อินทสิงห์, 2560)

9.1.1 การสอนทางตรง (Direct teaching) เป็นการสอนเรื่องวินัย เกี่ยวกับความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา โดยตรงให้กับนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

- บอกความหมายความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา
- อธิบายความสำคัญของความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา
- ระบุพฤติกรรมย่อยที่แสดงถึงความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา
- ให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา
- กระตุ้นผู้เรียนโดยใช้สื่อ หรือนวัตกรรมต่างๆ เช่น คลิปวิดีโอจาก Youtube ภาพข่าวเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือเรื่องเล่าเร้าพลัง กระตุ้นการเสริมสร้างวินัย การให้การเสริมแรงทางบวก เป็นต้น

9.1.2 การบูรณาการลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Integration in learning management process) เป็นการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนโดยยังคงสอนเนื้อหาปกติทั่วไปอยู่ แต่อาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้ดำเนินการเป็นปกติอยู่แล้วมาบูรณาการเชื่อมเข้าไปได้ทั้ง 3 ขั้นตอน ซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอนที่รู้จักธรรมชาติของนักเรียนในชั้นเรียนที่สอน โดยอาจบูรณาการเข้าไปชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนก็ได้ตามความเหมาะสม การสอดแทรกทั้ง 3 ขั้นตอน มีดังนี้

9.1.2.1 ขั้นนำ เป็นขั้นแนะนำในตอนเริ่มชั้นเรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถสอดแทรกคุณลักษณะของการมีวินัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา โดย

- ครูพูดถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา
- กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยใช้คำถาม ให้นักเรียนร่วมกันตอบในชั้นเรียนว่า ข้อดีและข้อเสียของความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา เช่น

“ถ้านักเรียนส่งงานตรงเวลาจะมีผลดีหรือได้ประโยชน์อะไรนะ”

“คนที่ชอบเข้าห้องสาย จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้างเอ่ย”

“ถ้านักเรียนไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในกลุ่ม
งานของกลุ่มจะเป็นอย่างไร”

“คนที่รับผิดชอบ เพื่อนๆ จะรู้สึกต่อเขาคอนนั้นอย่างไรนะ”

- ครูการบ้านหรือภาระงานที่มอบหมายไปครั้งก่อน กล่าวชื่นชม
นักเรียนที่ส่งงานตรงเวลา และมีความรับผิดชอบ เพื่อเสริมแรงทางบวก

9.1.2.2 ขั้นสอน เป็นขั้นตอนของการให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรม
การเรียนรู้ตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ตอบสนองตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้
ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดแทรกการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในกิจกรรม ได้แก่

1) การใช้กรณีศึกษาหรือตัวอย่าง (Case study or example)

เป็นการใช้กรณี สถานการณ์ เรื่องราว หรือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวินัย ให้นักเรียนศึกษา วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์ โดยอาจจะเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งคือ ความรับผิดชอบ หรือการตรงต่อเวลา หรือทั้ง
สองอย่างก็ได้ตามสมควร เช่น

วิชา	เรื่อง/ทักษะ/หัวข้อ	วินัยที่ต้องการ สอดแทรก	ลักษณะการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้
ภาษาไทย	การเรียงความ	การตรงต่อเวลา	ครูให้นักเรียนดูกรณีศึกษาจากคลิปวิดีโอเกี่ยวกับพฤติกรรม ของคนที่ไม่ตรงต่อเวลา แล้วตกเครื่องบิน ขึ้นรถโดยสารไม่ทัน หรือไปร่วมงานสำคัญไม่ทันตามกำหนด เป็นต้น แล้วเขียน เรียงความสะท้อนคิดเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา
ภาษาอังกฤษ	ทักษะการอ่าน	การตรงต่อเวลา	ครูเลือกตัวอย่างบทความให้นักเรียนอ่านเกี่ยวกับเรื่องการตรง ต่อเวลา แล้วให้นักเรียนจับใจความสำคัญ และตอบคำถามที่ เกี่ยวข้องตามเนื้อเรื่อง
วิทยาศาสตร์	ระบบนิเวศ	ความรับผิดชอบ	ครูนำเสนอกรณีศึกษาของปัญหามลพิษขยะในชุมชนจากภาพ ขาว แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายที่มาของปัญหา ซึ่งเกิด จากความไม่รับผิดชอบ และนำเสนอแนวทางแก้ไข และจัดทำ เป็น Mind map
สังคมศึกษา	อัตชีวประวัติบุคคล สำคัญ	ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา	ครูให้นักเรียนศึกษาอัตชีวประวัติของบุคคลสำคัญในประเทศ หรือของโลก แล้วครูตั้งคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิตของ ท่านนั้น ว่าคุณลักษณะของบุคคลที่ประสบความสำเร็จและ สร้างการเปลี่ยนแปลงได้ ย่อมเกิดจากคุณลักษณะใด (เน้น ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา)
คณิตศาสตร์	การหาร	ความรับผิดชอบ	ครูสร้างโจทย์ปัญหา “แม่ให้เงินเด็กชายสมปองมาเป็นจำนวน 210 บาท โดยแม่ต้องการให้นายสมปองใช้ตลอด 1 สัปดาห์ ถ้านายสมปองต้องการแบ่งเงินใช้วันละเท่าๆ กัน นายสมปอง ต้องแบ่งเงินใช้วันละกี่บาท” นอกจากนั้นครูยังสามารถใช้ คำถามกระตุ้นการคิดต่อว่า หากนายสมปองได้แบ่งเงินไว้แล้ว แต่เกิดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งเกินที่วางแผนไว้ (ไม่มีความรับผิดชอบ) จะเกิดผลอย่างไรตามมา

2) การทำชิ้นงานหรือสร้างผลงาน (Product) เป็นกำหนดขอบเขตของงานที่จะให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ แล้วกำหนดการประเมินการเรียนรู้โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบและวินัยด้านตรงต่อเวลา โดยอาจมีการกำหนด Rubrics ให้นักเรียนทราบล่วงหน้าชัดเจน ดังตัวอย่างด้านล่าง

Rubrics การให้คะแนนการทำผังมโนทัศน์ (Concept map)

เกณฑ์	ระดับคะแนน	3	2	1
1. เนื้อหา		เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ ถูกต้องตามหัวข้อที่เรียนรู้	เนื้อหาครบถ้วนไม่สมบูรณ์ หรือไม่ถูกต้องตามหัวข้อที่เรียนรู้ อย่างไม่อย่างหนึ่ง	เนื้อหาครบถ้วนไม่สมบูรณ์ และไม่ถูกต้องตามหัวข้อที่เรียนรู้
2. การจัดระเบียบองค์ความรู้		จัดระเบียบหัวข้อองค์ความรู้ ได้ถูกต้อง สมบูรณ์ ทั้งหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย	จัดระเบียบหัวข้อองค์ความรู้ ได้ค่อนข้างถูกต้อง ทั้งหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย	จัดระเบียบหัวข้อองค์ความรู้ ไม่ถูกต้อง หัวข้อหลักและหัวข้อย่อยไม่สัมพันธ์กัน
3. ความคิดสร้างสรรค์		สวยงาม แปลกใหม่ ทำให้ น่าสนใจ	สวยงามพอสมควร แปลกใหม่ ค่อนข้างน่าสนใจ	ไม่สวยงาม ไม่แปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ
4. การตรงต่อเวลา		ส่งงานก่อนหรือภายในเวลาที่กำหนด	ส่งงานหลังเวลาที่กำหนด 1 วัน	ส่งงานหลังเวลาที่กำหนด 2 วัน

3) การแสดงออกผ่านการปฏิบัติกิจกรรม (Performance)

เป็นการออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกพฤติกรรมและเกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบและวินัยด้านการตรงต่อเวลา อาทิ

- กระบวนการกลุ่มที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน
- ปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันหรือส่งทันตามกำหนดเวลา
- อาจมีการกำหนดรางวัลหรือการแข่งขันเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้
- สังเกตพฤติกรรมการส่ง ยืม คืนวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนด้วยก็ได้

นอกจากนั้น ครูยังสามารถออกแบบเครื่องมือในการประเมินการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกการส่งงาน แบบบันทึกการส่งยืมของ เป็นต้น และสร้าง Rubrics ประกอบการประเมินได้ด้วย

9.1.2.3 ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนของการสรุปรวมองค์ความรู้ หรือทักษะที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ในคาบนั้นๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้ครูสามารถกล่าวเน้นย้ำถึง

- การส่งงานหรือการบ้านตามเวลาที่กำหนด เพื่อย้ำถึงการตรงต่อเวลา
- สรุปผลคะแนนการปฏิบัติในห้องเรียน เพื่อเสริมแรงว่าสำเร็จได้เพราะทุกคนมีความรับผิดชอบในการทำงาน
- กล่าวชื่นชม และให้กำลังใจนักเรียนในการมีวินัย ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้

การที่นักเรียนจะสามารถมีคุณลักษณะของการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและวินัยด้านการตรงต่อเวลาได้นั้น ต้องอาศัยความถี่ของการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมแรงจากครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นระยะ เพื่อให้พฤติกรรมเหล่านี้ยังคงอยู่ และพัฒนากลายเป็นอุปนิสัยที่ติดตัวนักเรียนตลอดไป อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการเรียนและการใช้ชีวิตสืบไป (สมเกียรติ อินทสิงห์, 2560)

(ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยฯ แสดงในภาคผนวก หน้า 40-42)

9.2 การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัย โครงการเสริมสร้างวินัย เป็นโครงการเชิงรุก ที่เน้นให้เด็กคิด เด็กเลือก เด็กทำ เด็กนำเสนอ ในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงการมีวินัย ในด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคมโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นระบบขยายการมีส่วนร่วมไปยังบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน

การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัย (Discipline Project) จะแบ่งกลุ่มตามความสนใจโครงการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออาจแบ่งตามระดับชั้นเรียน แล้วจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือ ประชุมอภิปรายหารือ หรือประชุมระดมสมอง โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1) วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งกลุ่มต้องการให้โรงเรียนมีการแก้ไข โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิดวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลาของเพื่อน ๆ ที่อยากปรับปรุงมีอะไรบ้าง หรือมีอะไรที่ยังไม่ได้ทำ เป็นต้น

คำถาม : ในโรงเรียนนี้มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอะไรบ้าง
ที่ยากแก่ (หรือสิ่งดี ๆ ที่อยากทำมีอะไรบ้าง)

คำถาม : ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาข้อใดที่ยากแก่ไขมากที่สุด

2) ควรจัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควรรีบแก้ไข เลือก
มา 1 ปัญหาตามความเห็นของที่ประชุม

3) หาสาเหตุของปัญหา โดยนำปัญหาที่คัดเลือกแล้ว มาระดมสมองหาสาเหตุของปัญหา
นั้น ๆ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุปัจจัยภายในและ/หรือปัจจัยภายนอกอย่างไรบ้าง อาจใช้การอภิปราย
หาเหตุผล นำข้อมูลสถิติ ข้อเด่น ข้อด้อย ความเป็นไปได้ ความเร่งด่วนมาพิจารณาประกอบ เพื่อหา
ข้อยุติในการตัดสินใจเลือกเป็นประเด็นปัญหาที่ยากแก่ไขมากที่สุด

4) กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหา นั้น ๆ โดยนำปัญหาที่คัดเลือกมากำหนดเป้าหมาย
ทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักเรียนชั้นไหน
จำนวนเท่าไร ฯลฯ เป็นต้น และกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ หมายถึง พฤติกรรมอะไรที่ต้องการให้
เกิดขึ้น หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างไร

5) กำหนดชื่อโครงการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และ ควรสะท้อนกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมายที่
เกี่ยวข้อง เช่น “โครงการเสริมสร้างวินัยในตนเอง” “โครงการรักษเวลา” เป็นต้น

6) กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา หรือ วิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น จะมีแผนอย่างไร
คำถาม: วิธีการแก้ไขแต่ละสาเหตุ ทำอย่างไรบ้าง

คำถาม : การดำเนินงานแก้ปัญหาจะใช้(นวัตกรรม)หลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ/
คำสอนอะไรบ้างเป็นหลักคิด

7) วิเคราะห์และกำหนดหลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน ที่ใช้เป็นหลักคิด
ในการดำเนินโครงการ โครงการแต่ละโครงการสามารถมีตัวบ่งชี้หลายข้อเป็นหลักคิดในการปฏิบัติ
โครงการได้

8) การเชื่อมโยงไปสู่วินัยเป้าหมายของโรงเรียน โดยที่ประชุมพิจารณาว่าจะเชื่อมโยงไปสู่
วินัยเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างไร ซึ่งโครงการแต่ละโครงการสามารถเชื่อมโยงไปสู่วินัยเป้าหมาย
ได้หลายข้อ โดยพิจารณาถึงกระบวนการในการปฏิบัติโครงการและวินัยที่ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น

คำถาม: โครงการนี้นำไปสู่วินัยเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างไร

9) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล โดยกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดหรือประเมินผลว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร ไปมากน้อยเพียงไรในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

10) จัดทำร่างเอกสารโครงการเสริมสร้างวินัย โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด แล้วจัดทำเป็นเอกสาร ร่างโครงการ เพื่อนำไปทดลองปฏิบัติสักระยะหนึ่ง แล้วปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบท ของโรงเรียน ก่อนนำไปใช้จริง ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการเสริมสร้างวินัย เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถใช้พัฒนาทักษะการคิด และการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียน จึงควรจัดทำโครงการฉบับร่างแล้วนำไปทดลองใช้ก่อนสักระยะ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ แล้วปรับปรุงแผนเป็นระยะๆ จนกลุ่มคิดว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามความต้องการได้แล้ว

11) จัดทำรายงานโครงการเสริมสร้างวินัย โดยนำข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทดลอง ทุกขั้นตอน มาเรียบเรียงให้อ่านเข้าใจง่าย อาจใช้รูปแบบการเขียนโครงการเสริมสร้างวินัย หรือรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน กรณีมีข้อคิดเห็น ข้อทักท้วง ผู้บริหารและคณะทำงานควรร่วมกันชี้แจง และ/หรือพิจารณาปรับปรุง แก้ไขแผนโครงการให้แล้วเสร็จ และเผยแพร่ใช้เป็นโครงการจริงต่อไป โครงการเสริมสร้างวินัย ประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการ
2. ความสำคัญของปัญหา
3. วัตถุประสงค์
4. กลุ่มเป้าหมาย
5. แผนการดำเนินโครงการ
6. แนวคิด/นวัตกรรมที่นำมาใช้
7. ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย
8. วิธีการวัดและประเมินผล
9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

(ตัวอย่างโครงการฯ /กิจกรรมที่สอดแทรกในชีวิตประจำวัน แสดงในภาคผนวก หน้า 43-44)

9.3 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย

โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการมีวินัย ซึ่งเป็นบรรยากาศทั้งทางกายภาพและจิตใจของบุคลากรในโรงเรียน เช่น

- ปลุกต้นไม้ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักสงบ มีความสุข
- สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- ทุกคนในโรงเรียนให้เกียรติ ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติหรือมีอคติ หรือมีการข่มเหงรังแกกัน
- กิจกรรมส่วนใหญ่ในโรงเรียนเน้นความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

แนวทางการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย อาจทำได้โดยการทำโครงการ/โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน โครงการจัดทำป้ายสัญลักษณ์ที่เตือนให้นักเรียนรักษาวินัย/มีความรับผิดชอบ/ตรงต่อเวลา จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีวินัย โครงการ/กิจกรรมยกย่องเชิดชูนักเรียน/ครูผู้มีความรับผิดชอบ/ตรงต่อเวลา เป็นต้น

*(ตัวอย่างกิจกรรมที่การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย
แสดงในภาคผนวก หน้า 45)*

ขั้นที่ 3 การร่วมกันลงมือปฏิบัติ

การร่วมกันลงมือปฏิบัติ ตามแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั้ง 3 แนวทาง คือ

- 1) การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอน
- 2) การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัย โดยนักเรียน
- 3) การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ลงมือปฏิบัติด้วยกันตามแผนปฏิบัติงาน ในทุกกิจกรรมนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการลงมือทำ โดยการสังเกต คิดพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมให้นำไปสู่ความสำเร็จ ประการสำคัญ ได้เรียนรู้ จากการร่วมกันทำงานเป็นทีมทำงานที่ดีด้วยกัน หลักสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยในการรวมกลุ่มของนักเรียนให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือ ความเป็นกัลยาณมิตร ทุกคนในกลุ่มจะทำงานอย่างสนุกสนานร่วมกับเพื่อนๆ ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

3.2 เมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อย ให้ทำ AAR (After Action Review) เป็นการพูดคุยกัน เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ

ในการทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีคณะทำงานทำหน้าที่นิเทศ ติดตามให้คำปรึกษา หรือ รวมทั้งเป็นพี่เลี้ยงสอนงาน และให้ความช่วยเหลือแนะนำสิ่งที่จำเป็นอย่างมีกัลยาณมิตร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามขั้นตอน เป้าหมายและกำหนดเวลาที่คาดหวังไว้ ควรมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลทั้งก่อนและหลังการทำงาน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยพิจารณาตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในโครงการ/กิจกรรม เช่น ร้อยละของ จำนวนนักเรียนที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เป็นต้น ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้มีมุมมองด้านการประเมินผลสำเร็จของงาน ทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนควรกำหนดให้มีการเยี่ยมเยียน เยี่ยมชม โครงการงานซึ่งกันและกัน โดยอาจจัดในรูปแบบของตลาดนัดโครงการงานเสริมสร้างวินัย มีเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และช่วยผนึกกำลังกันให้เข้มแข็งในการร่วมกัน ทำความดี โครงการ/กิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านวิชาการ ด้านวินัยนักเรียน รวมทั้งกิจกรรม ต่างๆ ของคณะครู ทั้งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยหรือไม่เกี่ยวข้องก็ตาม ควรนับรวมว่าเป็นโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยหนุนเสริม ให้เกิดการพัฒनावินัยขึ้นในโรงเรียน คุณความดีจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติด้วยตนเอง การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การเสริมแรงกันด้วย โครงการ/กิจกรรมต่างๆ เป็นการขยายงานไปให้ทั่วโรงเรียน

ในส่วนของการนิเทศ ควรเป็นในรูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ภายใต้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556) โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานร่วมกัน ที่ประกอบด้วยองค์ ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

- 1) ให้ใจ คือ การสร้างศรัทธาในการพัฒนา โดยสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู และผู้บริหาร สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย กระบวนการเสริมสร้างวินัย และแสดงให้เห็นว่า มีความตั้งใจที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) ร่วมใจ คือ เน้นให้เกิดความร่วมมือ
- 3) ตั้งใจ คือ ให้ทุกคนมีความแน่วแน่ที่จะช่วยกันเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 4) เปิดใจ คือ ให้ทุกคนพร้อมยอมรับผลการประเมินการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

(ตัวอย่างแบบนิเทศ ติดตามฯ แสดงในภาคผนวก หน้า 46-48)

การติดตามประเมินผล โดยจัดให้มีการประเมินผล/สัมภาษณ์ผลการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามโครงการ/กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนา โดยการนำผลจากการนิเทศ ติดตาม ประเมินมาใช้ ในการปรับปรุงพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ทั้งในระหว่างการทำงานและหลังการทำงาน การกำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

- การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล

- การจัดประชุมเพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ประเมิน วิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การประเมินผลควร ทำ 2 ระดับ ได้แก่ การประเมินผลในระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย และ การประเมินผล ภาพรวมของโรงเรียน ระดับความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยต่างๆส่งผลให้เกิด ผลสำเร็จในภาพรวมของโรงเรียน ดังนั้น การเลือกใช้ตัวบ่งชี้จึงมีความสำคัญ และมีผลต่อการแสดง ผลความสำเร็จแตกต่างกัน ตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณลักษณะความประพฤติ พฤติกรรมที่ต้องการวัด หรือประเมิน ควรใช้คำที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ต้องตีความ และระบุการประเมินเชิงปริมาณ และ/ หรือเชิงคุณภาพ เช่น

- ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ : จำนวนนักเรียนที่มีความรับผิดชอบในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

- ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพ : นักเรียนสร้างสรรค์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างหลากหลาย

4.1 การประเมินผลในระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการ ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย อาจแบ่งออกตามช่วงเวลาของแผน

1) การเริ่มโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย อาจใช้ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินการเตรียม ความพร้อม และ กิจกรรมที่ปฏิบัติงานขั้นต้น เช่น

- มีการประชุมสร้างความเข้าใจ

- มีการแต่งตั้งคณะทำงาน

- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจงฯลฯ เป็นต้น

2) ช่วงระยะกลางแผนของโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย อาจใช้ตัวบ่งชี้เพื่อ ประเมินผลการทำโครงการ/กิจกรรม ในช่วงครึ่งแผนได้ผลอย่างไร เพื่อใช้ในการปรับปรุง แผนปฏิบัติงาน เช่น

- ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้
- ร้อยละของครูที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยในการจัดการเรียนการสอน
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำโครงการ/กิจกรรม
- จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นไปตามแผน ฯลฯ เป็นต้น

3) เมื่อสิ้นสุดโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย ควรใช้ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินผลสำเร็จของโครงการเสริมสร้างวินัย เช่น

- ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมที่บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำโครงการ/กิจกรรมตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ
- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ในโครงการ/กิจกรรม) เพิ่มขึ้น
- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ในโครงการ/กิจกรรม) ลดน้อยลง

ฯลฯ เป็นต้น

4.2 การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยหลายเรื่องมากมาย บางโรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมแบ่งตามจำนวนห้องเรียน ชั้นเรียน ชมรม กลุ่มสนใจ เป็นต้น เมื่อประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยแล้วให้นำผลมาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำวินัยเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล แล้วนำวินัยเป้าหมายที่ระบุพฤติกรรมบ่งชี้มาเป็นหลักในการพิจารณาประกอบ แล้วจึงกำหนดตัวบ่งชี้ภาพรวม เช่น

วินัยเป้าหมาย : ความรับผิดชอบ

วินัยอัตลักษณ์ของนักเรียน : รับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวบ่งชี้ : พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น

ตัวบ่งชี้ภาพรวม จะใช้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาวินัยทั้งโรงเรียน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ตัวชี้วัดภาพรวมที่สำคัญ เช่น

1. มีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาวินัยเป้าหมายทั้งโรงเรียน
2. มีกลไกคณะทำงานและใช้โครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียน
3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
4. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง
5. เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยในโรงเรียนจากทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

6. มุ่งองค์ความรู้/นวัตกรรมการเสริมสร้างวินัย และมีการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

7. เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่นๆ

นอกจากนี้ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ความสำเร็จภาพรวมเพิ่มอีกได้ ตามสถานการณ์จริง และความต้องการของโรงเรียน เช่น

- มีการขยายเครือข่ายโรงเรียนวินัย
- มีภาคีความร่วมมือในการพัฒนาวินัยนักเรียนในกลุ่มโรงเรียน และ/หรือชุมชน
- เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่นๆในภูมิภาค
- มีโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยกระจายอยู่ในทุกกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียน
- ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการการมีวินัย
- ครูเป็นต้นแบบที่ดีงามของนักเรียน
- นักเรียนในโรงเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมพึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัย

ชัดเจน เป็นรูปธรรม สม่่าเสมอ

- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนลดลง
- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

4.3 ผลลัพธ์/ผลที่คาดว่าจะได้รับ การมีกระบวนการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย มีกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัย เป็นเครื่องมือให้ทุกคนในโรงเรียน ได้ร่วมกันสร้างสรรค์คุณงามความดีเป็นเป้าหมายที่ประสบความสำเร็จแล้ว โรงเรียนยังได้รับประโยชน์อีกมากมาย เช่น

1. ครูจะมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และเห็นคุณค่าของอาชีพครู มีศักยภาพในการออกแบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนตลอดจนปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างครูที่ดี เป็นที่ยอมรับทั่วกัน
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา มีทักษะในการดำเนินชีวิต พึ่งตนเองได้ และช่วยเหลือสังคมได้
3. พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน และ ผู้ปกครอง เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
4. นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับที่ดีขึ้น
5. นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนได้รับความสนใจจากนักวิชาการ ในการนำไปต่อยอดขยายผลเชิงวิชาการให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น
6. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สังคมชุมชน ประชาชนจะให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยร่วมกัน เพื่อความสุขของประเทศ อนึ่ง เมื่อโรงเรียนได้พัฒนาเป็นโรงเรียนที่มีวินัยแล้ว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายแล้วยังเป็นการถวายเป็นจรรยภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ อีกด้วย

(ตัวอย่างแบบประเมินฯ แสดงในภาคผนวก หน้า 44-61)

**บทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา**

จากรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาฯ ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู ตัวนักเรียนเอง ตลอดจนกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง นักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การดำเนินการตามรูปแบบและกลไกดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีบทบาทดังนี้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาท
<p>ผู้บริหาร</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2. ประชุมเพื่อระดมสมองเพื่อในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน 3. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพ) และจุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้ง วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอก ทั้งที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ) 4. วิเคราะห์ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของตนเองในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน (ดังที่ปรากฏในหน้าที่ 9) 5. แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงานให้รับผิดชอบ ในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 6. จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 7. สนับสนุนให้ครู และนักเรียนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน 8. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ
<p>ครู</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2. ร่วมประชุมเพื่อระดมสมองเพื่อในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน 3. วิเคราะห์ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของตนเองในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 4. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการเสริมสร้างวินัย 5. ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการทำโครงการเสริมสร้างวินัย 6. ร่วมโครงการ/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 7. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาท
<p>นักเรียนแกนนำ</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2. ร่วมประชุมเพื่อระดมสมองเพื่อในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน 3. วิเคราะห์คุณลักษณะและพฤติกรรมของตนเองและเพื่อนๆ เพื่อจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 4. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการที่กำหนดไว้ 5. ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ
<p>กรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2. ร่วมประชุมเพื่อระดมสมองเพื่อในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน 3. สนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน 4. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ.(2542). **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- ประดิษฐ์ ป้องเขตร. (2557). “การมีวินัยในตนเองส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2”. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี 12(13), 83-91.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- เรวณี ชัยเขวารัตน์. (2556). “แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู”. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 10(1), 34-46.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2558). **คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม**. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สมเกียรติ อินทสิงห์. (2560). **เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด. กรุงเทพฯ.
- อดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ และคณะ. (2544). “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐกรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี”. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร 24(3), 311-326.
- Duckworth, A.L., & Seligman, M. (2005). Self-discipline outdoes IQ predicting academic performance in adolescents. *Psychological Science*, 16, 939-944

ภาคผนวก

ใบงาน 1

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เสริมการสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

คำชี้แจง

ให้ผู้เข้าประชุมร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เสริมการสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา รวมทั้ง พิจารณาทบทวน วิสัยทัศน์ ปรัชญาต่างๆของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักตนเอง และเลือกใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงของโรงเรียน

ปัจจัยภายใน

<p>จุดแข็ง (ปัจจัยที่เสริมการสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา)</p>	<p>จุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน</p>
<p>โอกาส (สภาพภายนอกที่เอื้อให้โรงเรียนสามารถเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เช่น ผู้ปกครองต้องการให้ลูกหลานมีวินัย โรงเรียนจึงควรให้การปลูกฝัง เป็นต้น)</p>	<p>อุปสรรค (สภาพภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของโรงเรียน เช่น ปัญหาของชุมชนที่โรงเรียน/นักเรียนควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เป็นต้น)</p>

สภาพแวดล้อมภายนอก

ใบงาน 2

วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา
ที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

คำชี้แจง

- ให้ผู้เข้าประชุมแบ่งกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้บริหาร/ครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มกรรมการสถานศึกษา/ตัวแทนผู้ปกครอง วิเคราะห์ปัญหาหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน พฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน
- ค้นหาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการเสริมสร้างค้นหาวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหาที่อยากแก้ หรือพฤติกรรมที่จะใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่ยอยากเห็น อยากทำ
- จัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย โดยให้ที่ประชุมร่วมกันจัดลำดับความสำคัญ ของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการทำก่อนหลัง

วินัยเป้าหมาย	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา	สาเหตุ	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ควรจะเป็น)
ด้านความรับผิดชอบ			
ด้านการตรงต่อเวลา			

ใบงาน 3
ตารางวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

คำชี้แจง

- กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย โดยนำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายมาวิเคราะห์และจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข้อปฏิบัติของครู ผู้บริหารและนักเรียน เป็นต้น
- กำหนดนโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน โดยนำเสนอผลการประชุมระดมสมองในส่วนของวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทุกคนที่เข้าประชุมมีความเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดเป็นนโยบาย/ข้อตกลงว่าจะนำมาปฏิบัติด้วยกัน โดยอาจนำเสนอในรูปของตาราง หรือ ผังความคิด (Mind Map)

วินัยเป้าหมาย	สิ่งที่อยากเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา			
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	กรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง
ด้านความรับผิดชอบ				
ด้านการตรงต่อเวลา				

ใบงานที่ 4 (สำหรับครู)
การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

คำชี้แจง ให้ผู้เข้าร่วมการประชุมออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัย

1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
ด้านความรู้ (K)

.....
.....

ด้านทักษะและกระบวนการ (P)

.....
.....

ด้านคุณลักษณะ (A)

.....
.....

2. กิจกรรมการเรียนรู้ – บูรณาการการเสริมสร้างวินัย
(ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป)

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ – เน้นความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาให้เห็นเด่นชัด

ใบงาน 4 (นักเรียน)
แผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

คำชี้แจง

ให้ผู้เข้าประชุมวางแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยนำปัญหาจากใบงานวิเคราะห์ปัญหา และใบงานตารางวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มาเลือกจัดทำแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน นำเสนอในรูปของตาราง หรือ ผังความคิด (Mind Map)

1. ระบุปัญหาจากใบงานที่ 2 ที่กลุ่มต้องการแก้ไขมากที่สุด	ปัญหา
2. ระบุสาเหตุของปัญหา โดยนำมาจากสาเหตุที่วิเคราะห์แล้วจากใบงานที่ 2	สาเหตุของปัญหา
3. กำหนดวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับปัญหาและสาเหตุของปัญหา	ระบุวัตถุประสงค์ที่จะทำแผนการดำเนินการเสริมสร้างวินัย
4. กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหา โดยระบุเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ <ul style="list-style-type: none"> - เชิงปริมาณ โดยระบุกลุ่มบุคคล และจำนวนที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง - เชิงคุณภาพ โดยระบุพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยกำหนดให้เป็นเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว ก็ได้ 	เป้าหมายเชิงปริมาณ = นักเรียนชั้น..... จำนวน.....คน เป้าหมายเชิงคุณภาพ .... - เป้าหมายระยะสั้น (ระยะ 1 เดือนแรก) .... - เป้าหมายระยะยาว (ระยะ 1 ภาคการศึกษา) .....
5. กำหนดวิธีแก้ปัญห (สอดคล้องกับ สาเหตุของปัญหา และวัตถุประสงค์ วิธีการแก้ไขต้องเป็นวิธีการเชิงบวก)	วิธีแก้ไขปัญหา
6. ระบุวินัยเป้าหมาย ที่นำมาจากใบงานที่ 3	วินัยเป้าหมาย .... พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก .....
7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล โดย กำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดหรือประเมินผลว่ามีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มเป้าหมายเพียงใด วิธีการ : สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะวัด การเก็บข้อมูล โดยการสอบถาม การสังเกต เครื่องมือ : สอดคล้องกับวิธีการวัด เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต ช่วงเวลา : เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม	ตัวชี้วัด .... วิธีการประเมิน .... เครื่องมือที่ใช้ประเมิน .... ช่วงเวลาในการประเมิน .....
8. ตั้งชื่อกิจกรรม (ชัดเจน เข้าใจง่ายและสะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและกิจกรรม)	ชื่อกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
9. คณะผู้รับผิดชอบ	
10. ครูที่ปรึกษา	

ตัวอย่างแผนการดำเนินงานกิจกรรมการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้ากับเนื้อหาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การบวกจำนวนเต็ม

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบและการบวกจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มบวก

2. สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1

จำนวนและการดำเนินการ

ตัวชี้วัด

ค 1.2 ม 1/1 บวก ลบ คูณ หารจำนวนเต็มและนำไปใช้แก้ปัญหา ตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ อธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการบวกการลบ การคูณ การหาร และบอกความสัมพันธ์ ของการบวกกับการลบ การคูณกับการหารของจำนวนเต็ม

ค 1.4 ม 1/1 นำความรู้และสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้ในการแก้ปัญหา

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ : นักเรียนสามารถ

1. หาผลบวกของจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบได้
2. หาผลบวกของจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มบวกได้
3. อธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการบวกจำนวนเต็มได้

ด้านทักษะ /กระบวนการ : นักเรียนมีความสามารถ

1. ในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

ด้านคุณลักษณะ : นักเรียนมี

1. ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบและการบวกจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มบวก

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นักเรียนมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ชิ้นงานหรือภาระงาน

- เอกสารแนวทางการที่ 2.1
- แบบฝึกเสริมทักษะที่ 2.8
- เอกสารฝึกหัดที่ 2.2

8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

8.1 ครูตรวจสอบความเรียบร้อยของนักเรียน โดยการเช็คชื่อนักเรียนในห้อง (เช็คความตรงต่อเวลา)

8.2 ครูกล่าวถึงในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้เงินมาโรงเรียนวันละ 30 บาท ซึ่งต้องใช้เงินดังกล่าวในการซื้ออาหารและขนม หากนักเรียนใช้เงินไม่หมดหรือใช้เงินพอดีจะมีเงินเหลือ (นักเรียนมีความรับผิดชอบในตัวเอง) ในทางกลับกัน ถ้านักเรียนใช้เงินไม่พอ โดยยืมเพื่อนมาอีก แสดงว่าในวันนั้นนักเรียนใช้เงินติดลบ (ไม่มีความรับผิดชอบในตนเอง) ทั้งนี้การใช้เงินติดลบก็เหมือนกับการบวกเลขด้วยจำนวนเต็มลบนั่นเอง

8.3 ทบทวนการบวกจำนวนเต็มบวกด้วยจำนวนเต็มบวกและการบวกจำนวนเต็มลบด้วยจำนวนลบโดยใช้เส้นจำนวน สุ่มนักเรียนออกมาแสดงการบวก 2-3 คน ครูใช้การถามตอบ แล้วให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้อง เช่น $5 + 8$, $(-3) + (-10)$, $(-6) + (-4)$ ซึ่งนักเรียนควรสรุปได้ว่า

จำนวนเต็มบวกบวกด้วยจำนวนเต็มลบ ผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มลบ

จำนวนเต็มบวกบวกด้วยจำนวนเต็มบวก ผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มบวก

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

8.4 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามกิจกรรมตามภาระงานในเอกสารแนบแนวทางที่ 2.1 โดยครูกำหนดเวลาในการศึกษาเอกสารและอภิปรายภายในกลุ่มเป็นเวลา 15 นาทีแล้วอภิปรายในกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อสรุปการบวกจำนวนเต็มบวกด้วยจำนวนเต็มลบ (นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม) ขณะที่นักเรียนอภิปรายภายในกลุ่มหากกลุ่มใดมีข้อสงสัย ครูคอยให้คำแนะนำ

8.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานกลุ่มในเอกสารแนบแนวทางที่ 2.1

8.6 ครูยกตัวอย่างที่ในสาระการเรียนรู้ แล้วให้นักเรียนทุกคนหาผลบวกทั้งสองวิธี แล้วเฉลยคำตอบพร้อมกัน ถ้านักเรียนคนไหนไม่เข้าใจ ครูใช้การถามตอบประกอบการ อธิบายเพิ่มเติมแล้วสรุปวิธีการหาผลบวกเป็นของตนเองว่าวิธีใดสะดวกที่สุด แล้วนักเรียนควรตอบได้ว่า ใช้ค่าสัมบูรณ์ในการหาคำตอบ

ขั้นสรุป

8.7 นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการบวกดังนี้

- การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มบวก ให้นำค่าสัมบูรณ์มาบวกกันแล้วตอบเป็นจำนวนเต็มบวก
- การบวกจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มลบ ให้นำค่าสัมบูรณ์มาบวกกันแล้วตอบเป็นจำนวนเต็มลบ
- การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบที่มีค่าสัมบูรณ์ไม่เท่ากันให้นำค่าสัมบูรณ์ที่มากกว่าลบด้วยค่าสัมบูรณ์ที่น้อยกว่า แล้วตอบเป็นจำนวนเต็มบวกหรือจำนวนเต็มลบตามจำนวนที่มีค่าสัมบูรณ์มากกว่า
- การบวกระหว่างจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบที่มีค่าสัมบูรณ์เท่ากัน ผลบวกเท่ากับ 0

8.8 ให้นักเรียนทำเอกสารฝึกหัดที่ 2.2 ถ้าทำเสร็จแล้วนำไปเฉลยจากครูไปตรวจสอบคำตอบ ถ้าทำ

ไม่เสร็จให้นำไปทำเป็นการบ้าน(ฝึกความรับผิดชอบในตนเอง)

8.9 ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกเสริมทักษะที่ 2.8 เป็นการบ้าน แล้วนำมาส่งครูตรวจสอบ ความก้าวหน้า

โดยครูเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบในการส่งงานและกำหนดวัน เวลาในการส่งงานที่ชัดเจน

9. สื่อการเรียนรู้

9.1 เอกสารแนบแนวทางที่ 2.1

9.2 แบบฝึกเสริมทักษะที่ 2.8

9.3 เอกสารฝึกหัดที่ 2.2

10. แหล่งการเรียนรู้

10.1 ห้องสมุด

10.2 ห้องศูนย์การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์

10.3 แหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

11. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด
ด้านความรู้	ทำเอกสารฝึกหัด	เอกสารฝึกหัด
ด้านทักษะ/กระบวนการ	การสังเกต	แบบสังเกตการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกต	แบบสังเกตความรับผิดชอบของนักเรียน

12. เกณฑ์การประเมิน/เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านความรู้

- นักเรียนทำแบบทดสอบได้ถูกต้องร้อยละ 80

ด้านทักษะ/กระบวนการ

- นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป

แบบสังเกตด้านทักษะกระบวนการ

การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

คะแนน/ความหมาย	ความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
4 - ดีมาก	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้ถูกต้อง กระชับ ชัดเจน มีรายละเอียดสมบูรณ์
3 - ดี	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้ถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์
2- พอใช้	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้บางส่วน
1- ต้องปรับปรุง	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างง่าย ๆ และไม่ชัดเจน

แบบสังเกตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีความรับผิดชอบ

คะแนน/ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็น
4 - ดีมาก	ทำใบกิจกรรม ส่งงานตามที่ครูกำหนด และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มด้วยความเต็มใจ
3 - ดี	ทำใบกิจกรรม ส่งงานตามที่ครูกำหนด และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มเป็นส่วนใหญ่
2- พอใช้	ทำใบกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มครั้งต่อครั้งโดยไม่มีใครคอยเตือน
1- ต้องปรับปรุง	ทำใบกิจกรรม ไม่ส่งงานตามกำหนด และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้ก็ต่อเมื่อมีใครคอยเตือน

ตัวอย่างโครงการด้านความรับผิดชอบ

1. ชื่อโครงการ “อณว.ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ”

2. ความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดโรงเรียนถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ทั้งที่เป็นวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างอิสระ บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร วัสดุเทป และโทรทัศน์ ซีดีรอม วีซีดี ดีวีดี โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินงาน และบริหารงานต่างๆ ในห้องสมุด โดยจัดระบบเป็นหมวดหมู่ ทั้งนักเรียนยังสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาและเป็นแหล่งที่นักเรียนสามารถเลือกหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างหลากหลายตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองซึ่งเป็นรากฐานในการค้นคว้าวิจัยสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี เป็นนักประชาธิปไตย มีจรรยาบรรณรู้จักปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความรับผิดชอบ รู้เท่าทันโลก

ห้องสมุดจึงถือเป็นสาธารณสมบัติภายในโรงเรียนซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบและเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียน ทุกวันนี้นักเรียนเริ่มมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความไม่เอาใจใส่ต่อการเป็นอยู่ของตนเองและสังคมส่วนรวม ยึดความสะดวกสบายเป็นที่ตั้ง ไม่เกรงกลัวครู มีความมักง่ายละเลยต่อสาธารณสมบัติของส่วนรวม

ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่รักษาสาธารณสมบัติของนักเรียน โดยจัดทำโครงการ “อณว.ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ” ขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติต่อไป

3. วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

4. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนโรงเรียนอรุโณทัยวิทยาเขตที่เข้าใช้ห้องสมุดมีความรับผิดชอบต่อดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

5. แผนการดำเนินงาน

5.1 ยุวบรรณารักษ์สังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าใช้บริการห้องสมุด จดบันทึกพฤติกรรมแยกประเภท

5.2 ทีมงานยุวบรรณารักษ์ จัดทำป้ายรณรงค์ ให้นักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดเกิดความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ

5.3 ทีมงานยุวบรรณารักษ์ จัดทำติ๊กการเข้าใช้ห้องสมุดโดยใช้ประยุกต์จากกติกาการเล่นฟุตบอล ดังนี้

5.3.1 ยุวบรรณารักษ์สังเกตผู้เข้าใช้บริการหากมีพฤติกรรมไม่รักษาสาธารณสมบัติ จะดำเนินการแจกใบเหลืองเพื่อเตือน 1 ครั้ง และจดบันทึก

5.3.2 หากยุวบรรณารักษ์พบว่าพฤติกรรมดังกล่าวซ้ำ จะดำเนินการแจกใบแดง เพื่อชี้ให้นักเรียนคนดังกล่าวหยุดพฤติกรรมและเข้ารับการอบรมกับครูบรรณารักษ์ดำเนินการต่อไป

5.4 นักเรียนที่มีพฤติกรรมรักษาสาธารณสมบัติตลอดภาคเรียนจะได้รับคู่มือเพื่อใช้จับฉลากของรางวัลต่อไป

5.5 ยุวบรรณารักษ์สรุปผลการดำเนินกิจกรรมเป็นรายเดือน

6. งบประมาณที่ใช้

7. แนวคิด/นวัตกรรมที่นำมาใช้

ยึดตามแนวคิดที่ท่านพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ได้กล่าวถึง วิธีสร้างวินัยในตนเอง ดังนี้

“การจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ยั่งยืนเคยชิน ย่อมมาจากจิตใจที่มีความพึงพอใจ มีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น เมื่อเกิดปัญญาเรียนรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการกระทำนั้น จะเป็นวิธีสร้างวินัยความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นการจัดสรรโอกาส ทำให้ชีวิตและสังคมเป็นระเบียบเป็นโอกาสแก่การพัฒนามนุษย์”

8. ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย

เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยเหลือดูแล สาธารณสมบัติ

9. วิธีการวัดและประเมินผล

แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด

10. นักเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ

11. อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

ตัวอย่างโครงการด้านการตรงต่อเวลา

ชื่อโครงการ หน้าเสาธง ตรงเวลา เคารพธงชาติ

ความสำคัญของปัญหา

การที่คนเราจะเริ่มพัฒนาตนเอง สิ่งที่สำคัญมากในการเริ่มต้นคือการเป็นคนตรงต่อเวลา การตรงต่อเวลานั้นเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งไม่ว่าจะอยู่ในการเรียน การทำงาน ยิ่งในวงธุรกิจใหญ่ๆ เรื่องเวลายิ่งสำคัญมาก เพราะหากผิดเวลาอาจทำให้เสียหายด้านธุรกิจเป็นอย่างมาก การตรงต่อเวลาจึงเป็นเครื่องหมายอย่างหนึ่งของคนที่มีความรับผิดชอบ คนที่จะประสบความสำเร็จได้ อย่างแรกที่ควรจะมีคือเป็นสิ่งสำคัญคือการเป็นคนตรงต่อเวลา

ในการเริ่มต้นมาโรงเรียนของนักเรียนในแต่ละวันนั้นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากอีกอย่างหนึ่งก็คือ การมาเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าของทุกวัน เพื่อแสดงถึงการมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเอง และเพื่อรับฟังการประชาสัมพันธ์แจ้งสิ่งต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจะแจ้งให้กับนักเรียนทราบ เพื่อผลประโยชน์ของตัวนักเรียนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนมาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 100 มาเข้าแถวเคารพธงชาติ

แผนการดำเนินโครงการ

1. ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำโครงการ
2. ระดมสมอง ระดมความคิด และร่วมกันแก้ปัญหา โดย
  - 2.1 ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการมาสาย ไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า
  - 2.2 ร่วมกันปฏิบัติตามแนวทางที่ทุกคนในห้องช่วยกันคิด
  - 2.3 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ เชื้อชื่อผู้มาเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้าทุกวัน
  - 2.4 ระดมความคิดเพื่อหานวัตกรรม/วิธีการแก้ปัญหา

แนวคิด/นวัตกรรมที่นำมาใช้

สร้างความตระหนัก แรงจูงใจ สอดแทรกกิจกรรมที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และกรายกย่องเชิดชูบุคคลตัวอย่างงบประมาณที่ใช้

ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย

เพื่อให้ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนมีวินัยในการตรงต่อเวลา

วิธีการวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการมาเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ครูที่ปรึกษาโครงการ

ตัวอย่างกิจกรรมการจัดการบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

1. **ชื่อกิจกรรม** ลาน IT นักเรียนดี มีความรับผิดชอบ

2. **ความสำคัญของปัญหา**

ปัญหาขยะบริเวณโรงเรียน ส่วนใหญ่เกิดจากนักเรียนไม่นำขยะของตนเองไปทิ้งลงถังขยะให้เรียบร้อย เมื่อนักเรียนคนอื่นมานั่งโต๊ะต่อนักเรียนกลุ่มเดิมจึงไม่ยกนำขยะเหล่านั้นไปทิ้งเพราะคิดว่าไม่ใช่ของตน จึงทำให้ขยะเหล่านั้นเพิ่มมากขึ้นในบริเวณม้าหินอ่อน หรือสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ขยะเหล่านี้มาจากถุงพลาสติก ถุงขนมต่าง ๆ ตลอดจนขยะที่เกิดจากการทำงานของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นกระดาษขาว กระดาษสี หรือเศษกระดาษ ที่นักเรียนใช้แล้ว

ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจริงกับบริเวณต่าง ๆ ของโรงเรียน โรงเรียนอรุณวิทยาคมจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะเหล่านี้ เพื่อจะทำให้บริเวณในโรงเรียนสะอาด ระเบียบ และที่สำคัญหากไปกว่านั้นคือ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมของนักเรียน ที่ต้องการสร้างและปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คณะผู้ดำเนินการจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเมื่อนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนแล้ว จะช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมนอกโรงเรียนหรือในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

3. **วัตถุประสงค์**

เพื่อแก้ปัญหาที่นักเรียนไม่รักษาความสะอาดและไม่รักษาสมบัติของส่วนรวม

4. **กลุ่มเป้าหมาย**

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) ทุกคน รักษาความสะอาดบริเวณภายในโรงเรียนและรักษาสมบัติของส่วนรวม

5. **แผนการดำเนินงาน**

1. ประชุมฝ่ายบริหาร และคณะครูที่รับผิดชอบ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา

2. วิเคราะห์ส่วนได้ส่วนเสียของการดำเนินการที่วางแผน

3. ระดมสมอง และร่วมกันแก้ปัญหา ดังนี้

- การเตรียมสถานที่ลาน IT นักเรียนดี มีความรับผิดชอบต่อ ทาสีพื้น โต๊ะม้าหินอ่อน เพิ่มถังขยะโดยแยกประเภทขยะ ฯลฯ

- เตรียมระบบอินเทอร์เน็ตและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ติดบริเวณลาน IT โดยเมื่อนักเรียนใช้โทรศัพท์สองไปที่ป้ายนั้น ก็จะมี

ลิงค์ไปสู่องค์ความรู้ต่าง ๆ โดยการสร้างเงื่อนไขว่าถ้านักเรียนศึกษาในหัวข้อต่าง ๆ แล้ว ระบบอินเทอร์เน็ตจะอนุญาตให้เล่นเกมหรืออินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งจะให้บริการในช่วง 12.00 น.-13.00น. เท่านั้น เพื่อฝึกความรับผิดชอบต่อตรงต่อเวลา

- การสร้างข้อตกลงระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ต ร่วมกับนักเรียน โดยถ้าบริเวณลาน IT สะอาดขึ้นไม่มีขยะต่าง ๆ ทางโรงเรียนจะเพิ่มอินเทอร์เน็ตให้เร็วขึ้น หรือขยายเวลาในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. สรุปผลและรายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

6. **งบประมาณที่ใช้**

7. **แนวคิด/นวัตกรรมที่นำมาใช้**

การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อผู้เรียนโดยใช้แรงจูงใจ

8. **ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย**

เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

9. **วิธีการวัดและประเมินผล**

1. แบบบันทึกการตรวจความสะอาด

2. แบบบันทึกสถิติการใช้บริการลาน IT

10. **ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม**

11. **นักเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ**

**แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (สำหรับผู้บริหาร)**

โรงเรียน.....จังหวัด.....

1. กิจกรรม/โครงการเพื่อจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
จำนวน.....กิจกรรม/โครงการ ได้แก่

รายการกิจกรรม/โครงการเพื่อจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม	วินัยเป้าหมาย	การดำเนินการ		ผลการดำเนินการ
		ดำเนินการแล้ว	ดำเนินการแล้ว	

2. ความก้าวหน้าของการดำเนินการของกิจกรรม/โครงการคิดเป็นร้อยละ.....
3. ในการเข้าร่วมโครงการฯ ครั้งนี้มีปัญหา/ อุปสรรค/ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการนี้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

**แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (สำหรับครู)**

1. โรงเรียน.....จังหวัด.....
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
  - 3. สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
  - 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
  - 6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
  - 7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
  - 8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
3. จำนวนครูในกลุ่มสาระฯ ทั้งหมด.....คน
4. จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอนในภาคเรียนที่ 1/2560 (เฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น).....วิชา
5. จำนวนวิชาที่มีการบูรณาการการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบหรือการตรงต่อเวลาเข้ากับการเรียนการสอนปกติ.....วิชา
6. จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่คาดว่าจะดำเนินการทั้งหมด และจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการไปแล้วในแต่ละวิชา

รายวิชา/ระดับชั้น	จำนวนแผนที่คาดว่าจะดำเนินการ	จำนวนแผน ที่ดำเนินการไปแล้ว	ร้อยละของจำนวนแผน ที่ดำเนินการไปแล้ว	แนวคิด/นวัตกรรม ที่นำมาใช้	ผู้สอน

หมายเหตุ โปรดแนบตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการ/สอดแทรกการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนรายวิชาละอย่างน้อย 1 แผน

7. ในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้มีปัญหา/ อุปสรรค/ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการนี้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

**แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (สำหรับนักเรียน)**

1. โรงเรียน..... จังหวัด.....
2. ชื่อโครงการ.....
3. รายชื่อนักเรียนผู้รับผิดชอบ
  1. ชื่อ..... ชั้น.....
  2. ชื่อ..... ชั้น.....
  3. ชื่อ..... ชั้น.....
  4. ชื่อ..... ชั้น.....
  5. ชื่อ..... ชั้น.....
  6. ชื่อ..... ชั้น.....
4. คุณครูที่ปรึกษา
  1. ....
  2. ....
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ
.....
.....
6. กลุ่มเป้าหมาย
.....
.....
7. แนวคิด/นวัตกรรมที่นำมาใช้
.....
.....

รายการกิจกรรม	การดำเนินการ		ผลการดำเนินการ
	ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ได้ดำเนินการ	

8. ความก้าวหน้าของการดำเนินการของโครงการคิดเป็นร้อยละ.....
9. ในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้มีปัญหา/ อุปสรรค/ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการนี้หรือไม่ อย่างไร
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินสำหรับครูประเมินนักเรียน

แบบสังเกต การมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียน (สำหรับครูประจำชั้น)

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูประเมินนักเรียน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอย่างยั่งยืนต่อไป
2. โปรดพิจารณาแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ร่วมกับพฤติกรรมการมีวินัยแต่ละด้าน แล้วใส่คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ตามเกณฑ์การให้คะแนนลงในช่องคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ท่านสังเกตได้ตามสภาพความเป็นจริง

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นทุกครั้ง หรือ 90 - 100%

ให้คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง หรือ 60 - 89%

ให้คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้ง หรือ น้อยกว่า 60%

ให้คะแนน 0 หมายถึง นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย หรือ 0%

แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

เลขที่	ชื่อ	พฤติกรรมที่สังเกต (ให้คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ในพฤติกรรมแต่ละด้านตามเกณฑ์)											คะแนนรวม
		วินัยด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเอง					วินัยด้านความ รับผิดชอบต่อ ครอบครัว			วินัยด้านความ รับผิดชอบต่อสังคม			
		1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	2. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	3. ยืนยันรับผิดชอบต่อการเรียน	4. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง	5. มีความอดทน เพียรพยายาม	6. ช่วยทำงานบ้าน	7. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง	8. ให้ความสำคัญต่อครอบครัว	9. ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ	10. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	11. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	
1													
2													
3													
4													
5													

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนรวม 24 ขึ้นไป หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนรวม 17 - 24 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี

คะแนนรวม 8 - 16 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนน้อยกว่า 8 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับต่ำ ต้องปรับปรุง

การตัดสินผ่านเกณฑ์ ว่ามีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป

แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน

เลขที่	ชื่อ	พฤติกรรมที่สังเกต (ให้คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ในพฤติกรรมแต่ละด้านตามเกณฑ์)							คะแนนรวม
		วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในทุกเรื่อง ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง					วินัยด้านการตรงต่อเวลา ในการทำภารกิจ ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น		
		1. มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง	2. เข้าเรียนทันเวลา	2. เข้าเรียนทันเวลา	4. ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด	5. เข้าห้องสอบตรงเวลา	6. ไม่ผิดเวลานัด	7. เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา	
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนรวม 16 ขึ้นไป หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนรวม 11-15 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดี

คะแนนรวม 5-10 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนน้อยกว่า 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับต่ำ ต้องปรับปรุง

การตัดสินผ่านเกณฑ์ ว่ามีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป

แบบบันทึกการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ

ชื่อ-สกุลผู้ถูกสังเกต .....

ชื่อผู้สังเกต ..... สังเกตครั้งที่ .....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสังเกตนี้ ใช้สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโดยให้ผู้สังเกต
ทำเครื่องหมาย ลงในช่องการเปลี่ยนแปลงและบันทึกเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ	การเปลี่ยนแปลง		ปัญหา/อุปสรรค/ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ
	พัฒนาดีขึ้น	ไม่พัฒนาขึ้น	
ความรับผิดชอบต่อตนเอง			
1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ			
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
3. ขยันรับผิดชอบต่อการเรียน			
4. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง			
5. มีความอดทน เพียรพยายาม			
ความรับผิดชอบต่อครอบครัว			
6. ช่วยทำงานบ้าน			
7. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง			
8. ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว			
ความรับผิดชอบต่อสังคม			
9. ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ			
10. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน			
11. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน			

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่ ...../...../.....

แบบบันทึกการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา

ชื่อ-สกุลผู้ถูกสังเกต .....

ชื่อผู้สังเกต ..... สังเกตครั้งที่ .....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสังเกตนี้ ใช้สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียนโดยให้ผู้สังเกต
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการเปลี่ยนแปลงและบันทึกเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา	การเปลี่ยนแปลง		ปัญหา/อุปสรรค/ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ
	พัฒนาดีขึ้น	ไม่พัฒนาขึ้น	
การตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในทุกเรื่อง ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง			
1. มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง			
2. เข้าเรียนทันเวลา			
3. เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา			
4. ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด			
5. เข้าห้องสอบตรงเวลา			
การตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น			
6. ไม่ผิดเวลานัด			
7. เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา			

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง

แบบประเมินพฤติกรรมตามวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตามวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ชื่อ-สกุล .....
2. อายุ ..... ปี
3. ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ .....

ตอนที่ 2 การประเมินพฤติกรรมตามวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตนเอง โดยใส่เครื่องหมาย ลงในช่องผลการปฏิบัติด้านขวามือเพียงช่องเดียว ในแต่ละข้อ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน โดย

- ปฏิบัติบ่อยที่สุด (3) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นทุกครั้งหรือ 90 – 100%
 ปฏิบัติบ่อยครั้ง (2) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งหรือ 60 - 89%
 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (1) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้งหรือน้อยกว่า 60%
 ไม่ได้ปฏิบัติ (0) หมายถึง นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลยหรือ 0%

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ระดับพฤติกรรม			
		บ่อยที่สุด (3)	บ่อยครั้ง (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่ได้ปฏิบัติ (0)
วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง					
1	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ				
2	รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
3	ขยันรับผิดชอบต่อการเรียน				
4	รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง				
5	มีความอดทน เพียรพยายาม				
วินัยด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว					
6	ช่วยทำงานบ้าน				
7	เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง				
8	ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว				
วินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม					
9	ช่วยเหลือรักษาสาธารณสมบัติ				
10	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน				
11	เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน				

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกร หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ระดับพฤติกรรม			
		บ่อยที่สุด (3)	บ่อยครั้ง (2)	เป็นบางครั้ง (1)	ไม่ได้ปฏิบัติ (0)
วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในทุกเรื่อง ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง					
12	มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง				
13	เข้าเรียนทันเวลา				
14	เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา				
15	ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด				
16	เข้าห้องสอบตรงเวลา				
วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น					
17	ไม่ผิดเวลานัด				
18	เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา				

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

- คะแนนรวม 41 ขึ้นไป หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนรวม 27 - 40 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับดี
- คะแนนรวม 13 - 26 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับพอใช้
- คะแนนน้อยกว่า 13 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับต่ำ
ต้องปรับปรุง

การตัดสินผ่านเกณฑ์ ว่ามีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 13 คะแนนขึ้นไป

เครื่องมือประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง

แบบประเมินพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยด้านความรับผิดชอบ (ต้นฉบับสำหรับครู)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยด้านความรับผิดชอบของตนเอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล .....
2. อายุ .....
3. ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง						
1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ						
1.1	แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน (+)					
1.2	แบบฟอร์ม สี เครื่องหมาย ถูกต้องตามระเบียบ (+)					
1.3	แต่งกายเหมาะสมและถูกต้องตามกาลเทศะ (+)					
1.4	เสื้อผ้า รองเท้า ที่สวมใส่ต้องสะอาด เรียบร้อยทุกครั้ง (+)					
1.5	จะแต่งกายถูกต้องตามระเบียบเฉพาะเวลาที่โรงเรียนตรวจเท่านั้น (-)					
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย						
2.1	เมื่อได้รับมอบหมายงานข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เสร็จตามกำหนด (+)					
2.2	ข้าพเจ้ายอมลำบากเพื่อให้งานสำเร็จได้ดีที่สุด (+)					
2.3	ถ้างานกลุ่มไม่เรียบร้อยถือเป็นความผิดของข้าพเจ้าด้วย (+)					
2.4	แม้จะเป็นงานที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ เมื่อได้รับมอบหมาย ข้าพเจ้าก็ทำอย่างดีที่สุด (+)					
2.5	ข้าพเจ้าชอบทำงานลำพังมากกว่ามีคนอื่นควบคุม (-)					
2.6	เมื่อต้องการแบ่งงานให้คนอื่นทำ ข้าพเจ้ามักจะสอบถามปัญหาและความก้าวหน้าของงาน (+)					
2.7	ในการทำงานข้าพเจ้าคิดถึงคุณภาพของงานเป็นอันดับแรก (+)					
2.8	ทำงานพอให้ได้ส่งเป็นชิ้น ๆ ไป ค่อยเอาจริงตอนสอบก็ได้ (-)					
2.9	เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานอย่างดี (+)					
2.10	ไม่จำเป็นต้องทำงานให้ดีที่สุด คะแนนที่ได้ไม่แตกต่างกันมากนัก (-)					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
2.11	ข้าพเจ้าจะไม่ละทิ้งงานในหน้าที่ของตนให้คนอื่นทำแทน (+)					
2.12	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ (+)					
2.13	แม้จะเป็นงานที่ได้รับมอบหมาย หากมีคนอื่นทำแทนให้ก็จะดี (-)					
2.14	งานที่ได้รับมอบหมายจะต้องสมบูรณ์ ครบถ้วน (+)					
3. ขยันรับผิดชอบต่อการเรียน						
3.1	ข้าพเจ้าซักถามรายละเอียดของงานที่จะทำงานเข้าใจดี ก่อนลงมือปฏิบัติ (+)					
3.2	การเรียนในห้องเรียนอย่างเดียวก็น่าเบื่อหน่ายแล้ว (+)					
3.3	แม้ว่าครูอาจารย์จะไม่กดดันเรื่องเข้าเรียนแต่ข้าพเจ้า ก็เข้าเรียนสม่ำเสมอ (+)					
3.4	เมื่อทำงานเสร็จแล้วข้าพเจ้าไม่สนใจว่างานจะดีหรือไม่ (-)					
3.5	การผัดวันหรือผัดสัญญาไม่ใช่สิ่งเสียหาย (-)					
3.6	เข้าเรียนตามตารางและตามที่คุณครูนัดหมาย (+)					
3.7	ค้นคว้าข้อมูลในวิชาที่เรียนก่อนเริ่มเรียน (+)					
3.8	อ่านหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้อง (+)					
4. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง						
4.1	ปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างมือ (+)					
4.2	เลือกเข้าห้องสุขาที่สะอาดได้มาตรฐาน (+)					
4.3	สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็นอับ (+)					
4.4	เลือกรับประทานอาหารที่สะอาดถูกสุขอนามัย (+)					
4.5	เมื่อไม่สบายจะไปหาหมอเพื่อรักษา (+)					
4.6	ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ (+)					
4.7	ทำความสะอาดที่นอนของตนเองให้เรียบร้อย (+)					
5. มีความอดทน เพียรพยายาม						
5.1	ในการทำงานข้าพเจ้าจะยึดหลักวิชาเป็นสำคัญ (+)					
5.2	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานแบบผัดวันประกันพรุ่ง (+)					
5.3	เมื่อมีนัดหมายการประชุมข้าพเจ้าจะเข้าร่วมเฉพาะ ที่เป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้าเท่านั้น (+)					
5.4	ไม่จำเป็นต้องวางแผนงาน ลงมือทำทันทีงานก็เสร็จได้ (-)					
5.5	เมื่อใกล้สอบจะท่องหนังสือจนถึงเช้า (-)					
5.6	พยายามทำงานที่ยากให้สำเร็จ (+)					
5.7	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (+)					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
วินัยด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว						
6. ช่วยทำงานบ้าน						
6.1	ช่วยงานบ้านทุกอย่างที่เราสามารถทำได้ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ (+)					
6.2	ไม่หลีกเลี่ยงงานที่ครอบครัวมอบหมาย (+)					
6.3	ทำงานด้วยความเต็มใจ โดยไม่มีใครบอก (+)					
6.4	จะช่วยเฉพาะที่มีการสั่งให้ช่วยเท่านั้น (-)					
6.5	มักจะเอางานที่รับผิดชอบไปให้พี่น้องคนอื่นทำแทน (-)					
7. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง						
7.1	สิ่งที่คุณเชื่อฟังเป็นผู้สอนสั่งเป็นสิ่งที่ดี ควรยึดปฏิบัติ (+)					
7.2	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้กับผู้ปกครอง (+)					
7.3	แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ (+)					
7.4	เมื่อขออนุญาตไปหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วผู้ปกครอง ไม่ให้ไปจะเชื่อฟังเป็นบางเรื่องเท่านั้น (-)					
7.5	เมื่อได้รับการสอนสั่ง จะเฉยๆ แต่ไม่ทำตาม (-)					
8. ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว						
8.1	ตั้งใจเรียน ประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย (+)					
8.2	ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (+)					
8.3	ไม่เป็นคนพาล เกเร คบคนไม่ดี (+)					
8.4	จะทำอะไรจะคิดก่อนเสมอว่าครอบครัวจะเดือดร้อนไหม (+)					
วินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม						
9. ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ						
9.1	ไม่ขีดเขียน ทำลายสิ่งที่เป็นสมบัติของส่วนรวม (+)					
9.2	เมื่อพบเห็นผู้อื่นที่ทำลายสิ่งของในโรงเรียนให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ (+)					
9.3	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน (+)					
10. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน						
10.1	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง (+)					
10.2	เลือกเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะที่ชอบเท่านั้น (-)					
10.3	กิจกรรมใดของโรงเรียนไม่มีคะแนนจะไม่เข้าร่วม (-)					
11. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน						
11.1	มีส่วนร่วมในงานบุญประเพณีที่จัดขึ้นในชุมชน (+)					
11.2	ร่วมทำกิจกรรมในชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส (+)					
11.3	เป็นตัวแทนของครอบครัวในการทำงานร่วมกับชุมชน (+)					

การตรวจให้คะแนน

ตรวจให้คะแนนแบบประเมินของนักเรียนแต่ละคนเป็นรายข้อความ ข้อความที่เป็นบวก ถ้าตอบ “ตรงที่สุด” ให้ 4 คะแนน “ตรงส่วนมาก” ให้ 3 คะแนน “ตรงครึ่งเดียว” ให้ 2 คะแนน “ตรงบ้าง” ให้ 1 คะแนน “ไม่ตรงเลย” ให้ 0 คะแนน สำหรับข้อความที่เป็นลบ ถ้าตอบ “ตรงที่สุด” ให้ 0 คะแนน “ตรงส่วนมาก” ให้ 1 คะแนน “ตรงครึ่งเดียว” ให้ 2 คะแนน “ตรงบ้าง” ให้ 3 คะแนน “ไม่ตรงเลย” ให้ 4 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนนทุกข้อเป็นคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบของแต่ละคน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนรวม

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เรื่อง แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 20 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 13 – 20	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 6 – 12	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 6	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เรื่อง รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 56 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 37 – 56	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 18 – 36	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 18	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เรื่อง ขยันรับผิดชอบต่อการเรียน

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 32 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 21 – 32	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 11 – 20	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 10	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เรื่อง รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 28 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 19 – 28	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 9 – 18	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 9	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เรื่อง มีความอดทน เพียรพยายาม

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 28 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 19 – 28	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 9 – 18	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 9	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว เรื่อง ช่วยทำงานบ้าน

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 20 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 13 – 20	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 6 – 12	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 6	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว เรื่อง เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 20 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 13 – 20	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 6 – 12	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 6	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว เรื่อง ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 16 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 11 – 16	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 5 – 10	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 5	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เรื่อง ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 9 – 12	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 4 – 8	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 4	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เรื่อง เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 9 – 12	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 4 – 8	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 4	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เรื่อง เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 9 – 12	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 4 – 8	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 4	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านความรับผิดชอบรวมทุกด้าน มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 256

โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 171 – 256	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 85 – 170	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 85	หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

แบบประเมินพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยด้านความรับผิดชอบ (สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยด้านความรับผิดชอบของตนเอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล .....
2. อายุ ..... ปี
3. ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
1.	แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน					
2.	แบบฟอร์ม สี เครื่องหมาย ถูกต้องตามระเบียบ					
3.	แต่งกายเหมาะสมและถูกต้องตามกาลเทศะ					
4.	เสื้อผ้า รองเท้า ที่สวมใส่ต้องสะอาด เรียบร้อยทุกครั้ง					
5.	จะแต่งกายถูกต้องตามระเบียบเฉพาะเวลาที่โรงเรียนตรวจเท่านั้น					
6.	เมื่อได้รับมอบหมายงานข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เสร็จตามกำหนด					
7.	ข้าพเจ้ายอมลำบากเพื่อให้งานสำเร็จอย่างดีที่สุด					
8.	ถ้างานกลุ่มไม่เรียบร้อยถือเป็นความผิดของข้าพเจ้าด้วย					
9.	แม้จะเป็นงานที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ เมื่อได้รับมอบหมาย ข้าพเจ้าก็ทำอย่างดีที่สุด					
10.	ข้าพเจ้าชอบทำงานลำพังมากกว่ามีคนอื่นควบคุม					
11.	เมื่อต้องการแบ่งงานให้คนอื่นทำ ข้าพเจ้ามักจะสอบถามปัญหา และความก้าวหน้าของงาน					
12.	ในการทำงานข้าพเจ้าคิดถึงคุณภาพของงานเป็นอันดับแรก					
13.	ทำงานพอให้ได้ส่งเป็นชิ้น ๆ ไป ค่อยเอาจริงตอนสอบก็ได้					
14.	เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานอย่างดี					
15.	ไม่จำเป็นต้องทำงานให้ดีที่สุด คะแนนที่ได้ไม่แตกต่างกันมากนัก					
16.	ข้าพเจ้าจะไม่ละทิ้งงานในหน้าที่ของตนให้คนอื่นทำแทน					
17.	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ					
18.	แม้จะเป็นงานที่ได้รับมอบหมาย หากมีคนอื่นทำแทนให้ก็จะดี					
19.	งานที่ได้รับมอบหมายจะต้องสมบูรณ์ ครบถ้วน					
20.	ข้าพเจ้าซักถามรายละเอียดของงานที่จะทำงานเข้าใจดี ก่อนลงมือปฏิบัติ					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
21.	การเรียนในห้องเรียนอย่างเดียวก็เป็นสิ่งที่เพียงพอแล้ว					
22.	แม้ว่าครูอาจารย์จะไม่กดดันเรื่องเข้าเรียนแต่ข้าพเจ้า ก็เข้าเรียนสม่ำเสมอ					
23.	เมื่อทำงานเสร็จแล้วข้าพเจ้าไม่สนใจว่างานจะดีหรือไม่					
24.	การผัดวันหรือผัดสัญญาไม่ใช่สิ่งเสียหาย					
25.	เข้าเรียนตามตารางและตามที่คุณครูนัดหมาย					
26.	ค้นคว้าข้อมูลในวิชาที่เรียนก่อนเริ่มเรียน					
27.	อ่านหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้อง					
28.	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างมือ					
29.	เลือกเข้าห้องสุขาที่สะอาดได้มาตรฐาน					
30.	สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็นอับ					
31.	เลือกรับประทานอาหารที่สะอาดถูกสุขอนามัย					
32.	เมื่อไม่สบายจะไปหาหมอเพื่อรักษา					
33.	ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ					
34.	ทำความสะอาดที่นอนของตนเองให้เรียบร้อย					
35.	ในการทำงานข้าพเจ้าจะยึดหลักวิชาเป็นสำคัญ					
36.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานแบบผัดวันประกันพรุ่ง					
37.	เมื่อมีนัดหมายการประชุมข้าพเจ้าจะเข้าร่วมเฉพาะที่เป็น ประโยชน์ต่อข้าพเจ้าเท่านั้น					
38.	ไม่จำเป็นต้องวางแผนงาน ลงมือทำทันทีงานก็เสร็จได้					
39.	เมื่อใกล้สอบจะท่องหนังสือจนถึงเช้า					
40.	พยายามทำงานที่ยากให้สำเร็จ					
41.	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค					
42.	ช่วยงานบ้านทุกอย่างที่เราสามารถทำได้ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ					
43.	ไม่หลีกเลี่ยงงานที่ครอบครัวมอบหมาย					
44.	ทำงานด้วยความเต็มใจ โดยไม่มีใครบอก					
45.	จะช่วยเฉพาะที่มีการสั่งให้ช่วยเท่านั้น					
46.	มักจะเอางานที่รับผิดชอบไปให้พี่น้องคนอื่นทำแทน					
47.	สิ่งที่ผู้ปกครองเป็นผู้สอนสั่งเป็นสิ่งที่ดี ควรยึดปฏิบัติ					
48.	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้กับผู้ปกครอง					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
49.	แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ					
50.	เมื่อขออนุญาตไปหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วผู้ปกครอง ไม่ให้ไปจะเชื่อฟังเป็นบางเรื่องเท่านั้น					
51.	เมื่อได้รับการสอนสั่ง จะเจียบแต่ไม่ทำตาม					
52.	ตั้งใจเรียน ประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย					
53.	ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด					
54.	ไม่เป็นคนพาล เกเร คบคนไม่ดี					
55.	ทำอะไรจะคิดก่อนเสมอว่าครอบครัวจะเดือดร้อนไหม					
56.	ไม่ขีดเขียน ทำลายสิ่งที่เป็นสมบัติของส่วนรวม					
57.	เมื่อพบเห็นผู้อื่นที่ทำลายสิ่งของในโรงเรียนให้แจ้ง ผู้เกี่ยวข้องทราบ					
58.	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน					
59.	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง					
60.	เลือกเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะที่ชอบเท่านั้น					
61.	กิจกรรมใดของโรงเรียนหากไม่มีคะแนนจะไม่เข้าร่วม					
62.	มีส่วนร่วมในงานบุญประเพณีที่จัดขึ้นในชุมชน					
63.	ร่วมทำกิจกรรมในชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส					
64.	เป็นตัวแทนของครอบครัวในการทำงานร่วมกับชุมชน					

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง

แบบประเมินพฤติกรรมกรณีวินัยด้านการตรงต่อเวลา (ต้นฉบับสำหรับครู)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมกรณีวินัยด้านการตรงต่อเวลาของตนเอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล .....
2. อายุ ..... ปี
3. ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ระดับพฤติกรรม				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในทุกเรื่อง ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง						
1. มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง						
1.1	มาโรงเรียนก่อนเวลาที่โรงเรียนกำหนดทุกครั้ง (+)					
1.2	เข้าร่วมทำกิจกรรมหน้าเสาธงโดยไม่หกลีเกียง (+)					
1.3	มีความสนใจและตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง (+)					
1.4	หากมีความจำเป็นไม่ได้เข้าแถว ก็จะสอบถามจากเพื่อนเสมอ (+)					
2. เข้าเรียนทันเวลา						
2.1	เข้าเรียนตามตารางเวลาที่กำหนดทุกครั้ง (+)					
2.2	จะรีบเข้าเรียนในคาบถัดไปโดยไม่ชักช้า (+)					
2.3	แม้คุณครูจะอนุญาตให้เข้าสายได้ แต่ก็ไม่เกินเวลาที่กำหนด (+)					
3. เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา						
3.1	เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด (+)					
3.2	อยู่ร่วมกิจกรรมจนเสร็จสิ้น (+)					
3.3	ร่วมกิจกรรมเฉพาะที่ชอบ (-)					
4. ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด						
4.1	ทำงานที่ครูสั่งให้ถูกต้องเสร็จส่งภายในกำหนด (+)					
4.2	ส่งงานตามเวลาที่กำหนด โดยไม่สนใจคุณภาพ (-)					
4.3	ส่งตามเวลาแล้วขอคืนมาแก้ไขเพื่อส่งภายหลัง (-)					
5. เข้าห้องสอบตรงเวลา						
5.1	มารอหน้าห้องสอบก่อนเวลาสอบทุกครั้ง (+)					
5.2	เตรียมเอกสารในการเข้าห้องสอบให้พร้อมตรวจสอบ (+)					
5.3	เตรียมอุปกรณ์ในการสอบครบถ้วน (+)					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำ หรือความรู้สึกรักของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ระดับพฤติกรรม				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น						
6. ไม่ผิดเวลานัด						
6.1	เตรียมตนเองให้พร้อมและมาก่อนเวลานัด (+)					
6.2	จะต้องตรวจสอบสถานที่ เวลานัดให้ชัดเจนทุกครั้ง (+)					
6.3	หากมีความจำเป็นเร่งด่วนจริง ๆ จึงจะขอเลื่อนนัด (+)					
7. เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา						
7.1	ของที่ยืมจะต้องใช้อย่างระมัดระวัง (+)					
7.2	ของที่ส่งคืนจะต้องอยู่ในสภาพที่ดีและส่งคืนตามนัด (+)					

การตรวจให้คะแนน

ตรวจให้คะแนนแบบประเมินของนักเรียนแต่ละคนเป็นรายข้อความ ข้อความที่เป็นบวก ถ้าตอบ “ตรงที่สุด” ให้ 4 คะแนน “ตรงส่วนมาก” ให้ 3 คะแนน “ตรงครึ่งเดียว” ให้ 2 คะแนน “ตรงบ้าง” ให้ 1 คะแนน “ไม่ตรงเลย” ให้ 0 คะแนน สำหรับข้อความที่เป็นลบ ถ้าตอบ “ตรงที่สุด” ให้ 0 คะแนน “ตรงส่วนมาก” ให้ 1 คะแนน “ตรงครึ่งเดียว” ให้ 2 คะแนน “ตรงบ้าง” ให้ 3 คะแนน “ไม่ตรงเลย” ให้ 4 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนนทุกข้อเป็นคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบของแต่ละคน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนรวม

คะแนนวินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในทุกเรื่อง ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง

เรื่อง มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง

มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 16 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

- คะแนนรวม 11 – 16 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนรวม 5 – 10 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนรวมน้อยกว่า 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

เรื่อง เข้าเรียนทันเวลา มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

- คะแนนรวม 9 – 12 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนรวม 4 – 8 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนรวมน้อยกว่า 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

เรื่อง เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

- คะแนนรวม 9 – 12 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนรวม 4 – 8 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนรวมน้อยกว่า 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

เรื่อง ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

- คะแนนรวม 9 – 12 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนรวม 4 – 8 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนรวมน้อยกว่า 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

เรื่อง เข้าห้องสอบตรงเวลา มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 9 – 12	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 4 – 8	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 4	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

เรื่อง ไม่มีผิดเวลานัด มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 12 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 9 – 12	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 4 – 8	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 4	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

เรื่อง เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 8 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 5 – 8	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 2 – 4	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 2	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

คะแนนวินัยด้านการตรงต่อเวลารวมทุกด้าน มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 84 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 57 – 84	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 28 – 56	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 28	หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา อยู่ในระดับน้อย

แบบประเมินพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา (ต้นฉบับสำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาของตนเอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล .....
2. อายุ ..... ปี
3. ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับกรกระทำ หรือความรู้สึกของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ระดับพฤติกรรม				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
1.	มาโรงเรียนก่อนเวลาที่โรงเรียนกำหนดทุกครั้ง					
2.	เข้าร่วมทำกิจกรรมหน้าเสาธงโดยไม่หลีกเลี่ยง					
3.	มีความสนใจและตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง					
4.	หากมีความจำเป็นไม่ได้เข้าแถว ก็จะสอบถามจากเพื่อนเสมอ					
5.	เข้าเรียนตามตารางเวลาที่กำหนดทุกครั้ง					
6.	จะรีบเข้าเรียนในคาบถัดไปโดยไม่ชักช้า					
7.	แม้คุณครูจะอนุญาตให้เข้าสายได้ แต่ก็ไม่เกินเวลาที่กำหนด					
8.	เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด					
9.	อยู่ร่วมกิจกรรมจนเสร็จสิ้น					
10.	ร่วมกิจกรรมเฉพาะที่ชอบ					
11.	ทำงานที่ครูสั่งให้ถูกต้องเสร็จส่งภายในกำหนด					
12.	ส่งงานตามเวลาที่กำหนด โดยไม่สนใจคุณภาพ					
13.	ส่งตามเวลาแล้วขอคืนมาแก้ไขเพื่อส่งภายหลัง					
14.	มารอหน้าห้องสอบก่อนเวลาสอบทุกครั้ง					
15.	เตรียมเอกสารในการเข้าห้องสอบให้พร้อมตรวจสอบ					
16.	เตรียมอุปกรณ์ในการสอบครบถ้วน					
17.	เตรียมตนเองให้พร้อมและมาก่อนเวลานัด					
18.	จะต้องตรวจสอบสถานที่ เวลานั้นให้ชัดเจนทุกครั้ง					
19.	หากมีความจำเป็นเร่งด่วนจริง ๆ จึงจะขอเลื่อนนัด					
20.	ของที่ยืมจะต้องใช้อย่างระมัดระวัง					
21.	ของที่ยืมจะส่งคืนจะต้องอยู่ในสภาพที่ดีและส่งคืนตามนัด					

คู่มือการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

หัวหน้าโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ฤตินันท์ สมุทรทัย

สาขาวิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นักวิจัย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิกัญจน์ ทิพยเกษร

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2) อาจารย์ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์

สาขาวิชาภาษาไทย

3) อาจารย์วราภรณ์ สิทธิวงศ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4) ดร. ฆนธรส ไชยสุด

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัย
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา
ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ 2560

คณะผู้จัดทำรายงานการวิจัย

คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

ที่ปรึกษา

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางเกื้อกุล ชังใจ	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

รายชื่อนักวิจัย

ผศ.ดร.ฤตินันท์ สมุทร์ทัย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.สุทธิภักดิ์ ทิพย์เกษร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์วารภรณ์ สิทธิวงศ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ดร.ชนธรรส ไชยสุต	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
นางสาวอุบลวรรณ ปัญญาดี	ผู้ช่วยนักวิจัย

บรรณาธิการเอกสาร

นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้
-------------------	--

ประสานการจัดพิมพ์

นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
----------------------	-------------------------

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้
นางสาวจักษณา อธิรัตน์ปัญญา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวสมพร พรหมดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวณัฐตรา แทนขำ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายสมชาย นัยเนตร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 02 668 7123 ต่อ 2516 และ 2560 โทรสาร 02 243 1129